

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 25 APRIL 1915.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELIN WAGNER.

EN SVENSK BIRGITTANUNNA I ROM

FÖR NÅGON tid sedan var i Idun införd bilden af syster Ehrenpool, en svensk nunna i Weert Harte Birgittaorden i Holland. I dag återgifves här bilden af en annan svenska, syster Elisabeth Hasselblad, som är den första svenska Birgittanunna i Rom sedan Sancta Katarinas dagar — när denna kom åter till Rom i och för kanoniseringen af sin moder Birgitta — och till nuvarande tid.

När Sverige öfvergick till protestantismen, ägnade det ej vidare omsorg åt sin förläning i Rom — Bir-

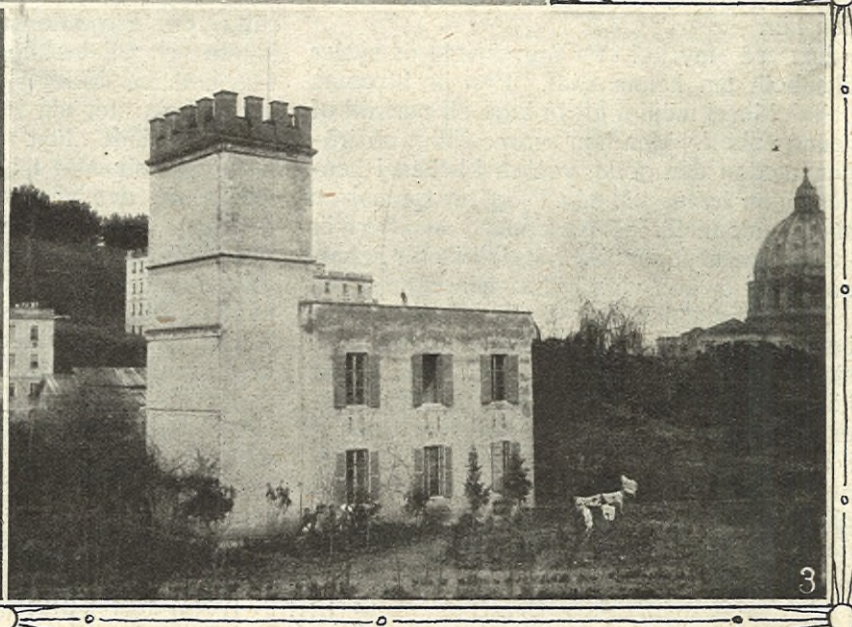
1. Sancta Birgittas hus i Rom, hvarest Birgitta afled den 23 juli 1373. 2. Grupp-bild af syster Elisabeth, sittande i midten, och hennes novi-

gittas hus vid Piazza Farnese tillhörde först Vadstena-klostret — hvarför denna omsider gic förlorad, och från år 1693 kan man säga att bandet med Sverige blef slitet för alltid, ehuru det ännu existerar en regel, som ålägger huset att understödja svenska katoliker, som komma till Rom.

Numera tillhör Birgittas hus kyrkan Sancta Maria in Trastevere, som i sin tur upplåtit det åt polska Carmeliternunnor. Dessa ha hyrt det för 99 år, med rättighet att förnya kontraktet "in perpetuum". Men om en nog

ser, en vid slöjdbrådet och en med knippeldyna. 3. Villino Brigida med kypolen af Sancti Petrus-kyrkan till höger.

stark påtryckning gjordes t. ex. från Sverige, vore det ej omöjligt att — af vördnad för Sancta Birgittas minne — ett återbördande af hennes hus kunde ske. Där vore väl rätta platsen för en Birgittaorden. Men, som Jenny Richter-Velander nyligen anmärkte i sin artikel i Idun om "Birgitta i skånekonsten", därtill äro de endels för litet kulturhistoriskt intresserade i Sverige och delvis för frångsynta: rädda ett upphjälpa ett romerskt-katolskt kloster!

Hvem vet, om ej denna tanke till slut dock kunde realiserar? Ty nu finnes i Rom ett första lilla frö till en Birgittaorden, och det är en svenska, som tagit initiativet därtill. Syster Elisabeth Hasselblad är dess "Madre superiore", och fem unga nunnor äro hennes noviser. Omstående bilder framställa den lilla villa de ha till sitt förfogande, och gruppen visar syster Elisabeth, som sitter i midten med den välkända Birgittadräkten — en af de mest klädsamma hufvudbonader med sitt af hvita band lagda kors på den svarta mössan och de fyra röda kokarderna — och fyra af hennes noviser. "Mother" kallas syster Elisabeth af alla; här talas nämligen mest engelska, enär fyra af noviserna äro från Storbrittanien och en enda italienska.

Efter litet besvär och många förfrågningar fann jag "Villino di Sancta Brigida", som ligger vid Via Aurelia och i närheten af Sanct-Peters-kyrkan, i ett af de enklare och fattigaste kvarteren i Rom. Utvändigt är det intet, som tyder på en religiös orden: fönstren, högt belägna öfver gatan, stå vidöppna; en gång inomhus ser man dock genast en liten tafra af Sancta Birgitta, och i mottagningsrummet står på bordet den svenska blågula flaggan och vinkar oss ett välkommen. Den skrupulösaste renlighet inomhus utgör en skarp kontrast till den rätt smutsiga Via Aurelia utanför. Åt baksidan af huset, där en liten trädgård är belägen, samt från terrassen uppe på taket har man den härligaste utsikt öfver den vackra dal, som löper mellan Via Aurelia och Gianiculum och i fjärran blåna Sabinerbergen. Åt norr stiger Sanct-Peterskyrkans mäktiga kupol mot skyn; den synes jättelik på så här nära håll.

Jag får intryck af något godt och gladt inom detta lilla hus, så olikt allt hvad kloster vanligen äro. Kanske det är dess små dimensioner, som göra allt så hemligt. Det lilla kapellet, hvars altare smyckas af svensk träslöjd, som syster Elisabeth lärt sina noviser, är det enda som tyder på en religiös orden. Ty förutom nunnorna äro för tillfället sex unga flickor, flyktingar från jordbäfningen, gäster här. De le och glamma i all oskuld och ha synbarligen redan glömt det förskräckliga de upplefvat under den goda våren här.

Just så mycket får jag ej veta af syster Elisabeth om henne själf. Hon är blygsam och det är ej möjligt att få taga ett porträtt af henne enbart. Men hon svarar villigt på frågor, medan den goda, vackra blicken i hennes ögon hvilar på mig. Jag får genast en stark sympati för denna kvinna. Moder är just det namn, som bäst karaktäriserar henne, och dock är hon väl blott af min egen ålder.

Redan tidigt torde syster Elisabeths religiösa läggning framträdt. När hon var blott sju år gammal, brukade hon gå ensam i de höga talskogarne kring Falun, hennes hemort, och bedja: "Himmelske Fader, led mig in i det rätta fårahuset!" Ty hon hade redan sett och hört att rundt om henne funnos flera olika kyrkosamfund, olika slags tro, och dock hade hon läst i Bibeln: "Det skall vara

Sancta Katarina, Birgittas dotter.

en herde och ett fårahus". Och hon våndades redan öfver att kanske ej komma in i det rätta; ty till detta stod hennes häg.

Men tiden gick och lifvet kallade till arbete, och syster Elisabeth för till Amerika och blef sjuksköterska där, och slutade med att, ehuru ännu ung, bli förestånderska för ett sjukhus. Det var medan hon var i Washington, som hon öfvergick till den katolska läran. Denna hade blifvit, enligt hennes åsikt, det rätta fårahuset. Men det stränga arbetet, vid hvilket hon aldrig sparade sig själf, paradt med ett mångårigt lidande, nedbröt hennes hälsa och hon var dödsdömd af läkare.

Då uppstod en stark längtan hos henne att få sluta sitt lif under samma tak, som hyst den heliga Birgitta, hennes stora landsmaninna. Hon gjorde den långa och besvärliga resan från New York till Neapel och vidare till Rom; sökte och erhöll där en tillflykt hos Carmeliternunnorna i Birgittas hus vid Piazza Farnese. Här väntade hon lugnt att sluta sina dagar.

Men människans spår och Gud rår. Hon behöfdes ännu här. Och i stället för att dö tillfrisknade hon, och det var nog under denna tid som tanken föddes hos henne att upp-rätta en Birgittaorden i Rom. Men den kunde ej bli verklighet med ens. Syster Elisabeth for därför till England och Amerika att arbeta för sin idé och tre år förgingo. Då återvände hon igen till Rom och utbad sig särskild tillåtelse af påfven att få ikläda sig den ursprungliga Birgitta-nunne-dräkten, och i själfva det rum, där Birgitta dog, ikläddes hon densamma. Hon är, som ofvan sades, den första svenska Birgittanunna i Rom sen Katarinas dagar.

Idén om att starta en Birgittaorden i Rom är nu realiserad, ehuru den blott är i sin begynnelse. Två och ett halft år har den bestått. Det är syster Elisabeths idé att göra den till ett slags fristad för unga flickor; att ge dem hjälp och skydd, all deras tid eller delvis. Ty om en ung flicka har arbete om dagen, kan hon komma till hemmet — ett

sådant vill nämligen orden vara — för kvällen och natten. Det är för att rädda ensamma unga flickor från uteliv och dess frestelser; att stödja, styrka och hjälpa. Ännu kan orden ej taga emot många: nunnorna äro fattiga och villan liten. Jag frågade en af noviserna — ty "Mother" hade igen varit illa sjuk blott för några dagar sedan och fick ej tala mycket — om de hade en fond eller andra hjälpmedel. Från ett par håll ha de ett visst understöd, men resten är frivilligt eller åstadkommes genom deras arbete. "Men 'Mother' är så underbar med att få det lilla att räcka till," sade den unga nunnan med beundran i sin röst. "Det syns att vi inte svälta," tillade hon pekande leende på sig själf. Hon berättade också att syster Elisabeth är ett lefvande mirakel för alla läkare. De ha flera gånger om uppgifvit all hopp om att rädda henne, och trots detta tillfrisknar hon och lefver upp igen. Hon soffer sällan mer än två timmar om natten — lider af sömnlöshet — kan mestadels förtära endast flytande föda, medan hon under allt detta länkar, ordnar och arbetar för andra. Här om någonsin är det fallet att själens kraft uppehåller den svaga kroppen.

När jag frågade syster Elisabeth, om hon ej behöfde mera utrymme och kanske en dag skulle flytta till ett större hus än den lilla Villino di Sancta Brigida (så förändras namnet på italienska) sade hon: "det öfverlämnar jag åt Gud. Han har hjälpt oss hittills och gör det allt framgent. Hur ofta har jag ej sett riklig hjälp anlända just i rätta ögonblicket."

Jag vet ej alls om syster Elisabeth har den tanken att hennes lilla nystiftade Birgittaorden i Rom en dag skall växa till ett mäktigt träd, som under Birgittas tid, och att hon då skall återfå Birgittas hus. Nog vore detta det naturligaste och blefve en sent skipad rättvisa — återställandet af röfvadt gods! Att syster Elisabeth måste önska det, vore ju blott naturligt. Och det vore en gärd af aktning för en af de största kvinnor Sverige fostrat, och som var den, som gjorde Sverige känt långt utom dess gränser, om den allmänna opinionen hemma växte så stark, att något gjordes att återfå detta Birgittas hus. Att de, som nu äga det, skänka bort det, är väl föga antagligt. Kunde ej Sveriges kvinnor laga saken om hand?

Om det igångsattes en insamling inom Sverige för ett sådant ändamål — i dessa bistra tider är väl dock knappt rätta ögonblicket — skulle många med mig, ehuru ej katoliker, se detta med glädje. Här är ju idén denna: att utöfva godhet, att hjälpa, att gifva åt de fattiga. Äro vi ej alla, protestanter som katoliker, med om att detta är ett ädelt lifsmål, och böra vi ej af hjärtat önska "Mother" att hennes verk må bestå; att hon blir sparad åt sin "barnkrets" för ännu många år, och sist att hon må kunna lägga ned stafven efter sitt mödosamma lif med hopp om, att hennes verk allt framgent skall bära rik skörd och en dag vara inrymdt uti den heliga Birgittas hus?

GERDA HELLBERG-CASTELLI.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktikupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.50
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Månad	» 0.75	Månad	» 0.90

Iduns byrå o. Expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen:	Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen:	Riks 1646. Allm. 6147.
	Kl. 10—4.		Kl. 9—6.
Red. Högman:	Riks 8660. Allm. 402.	Annonskontoret:	Riks 1646. Allm. 6147.
	Kl. 11—1.		Kl. 9—6.
	Verkst. direktören kl. 11—1.		Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser:
30 öre å textsida.	30 öre efter text. 35 öre
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	å textsida. 20% förh. för särsk. begärd plats.

Barnbalen och bröllopet.

AF FJODOR DOSTOJEVSKI.

Öfversättning från ryskan af Ellen Rydelius.

FAROMDAGEN SÅG JAG ETT bröllop... Nej, det är bättre jag berättar för er om julgransfesten. Bröllopet var vackert, jag tyckte mycket om det, men den andra händelsen var intressantare. Jag vet inte, hur det kom sig, men när jag såg det där bröllopet, erinrade jag mig julgransfesten. Saken var denna: På nyårsaftonen för jämnt fem år sedan var jag bjuden på en barnbal. Den som bjudit mig var en känd affärsman med förbindelser, med relationer och med intriger, så att man kunde tänka sig, att denna barnbal var en förevändning för föräldrarna att komma tillsammans och resonnera om andra intressanta ämnen på ett oskyldigt sätt, alldeles händelsevis.

Jag var en utomstående, jag hade inga särskilda samtalsämnen och därför tillbragte jag kvällen på ett tämligen oberoende sätt. Där fanns äfven en annan herre, som hvarken tycktes ha släkt eller anförvanter, men som i likhet med mig råkat midt upp i familjelyckan... Han var den som jag först observerade. — Det var en lång mager karl, mycket allvarsamt och mycket korrekt klädd. Men det syntes, att han icke alls hade något med glädjen och familjelyckan att skaffa. När han kom afsides i något hörn, upphörde han genast att le och rynkade sina täta, svarta ögonbryn. Utom värden hade han inte en enda bekant själ på hela balen. Det syntes, att han hade hemskt tråkigt, men han spelade tappert rollen af en fullkomligt lycklig och road människa till slut. Jag fick sedan veta, att detta var en herre från landsorten, som hade något viktigt uppdrag i hufvudstaden och som hade haft ett rekommendations-bref med sig till vår värd. Denne protegerade honom alls icke con amore, men han hade af höflighet inbjudit honom till sin barnbal. Det spelades icke kort, ingen bjöd honom en cigarr, ingen inlät sig i samtal med honom, kanske emedan man på afstånd kände igen fågeln på fjädrarna, och därför måste min herre, för att någonstans göra af sina händer, hela kvällen sitta och stryka sina polisonger. Polisongerna voro verkligen mycket vackra. Men han strök dem så ihärdigt, att man faktiskt fick den uppfattningen, att polisongerna först kommit ensamma till världen och att det sedan placerats en herre vid dem för att stryka dem.

Utom denna figur, som alltså tog del i värdens familjelycka — det fanns fem välfödda pojkar i huset — fattade jag stort intresse för en annan herre. Men denne hade helt andra egenskaper. Det var en person af betydighet, som hette Julian Mastakovitj. Vid första ögonkastet kunde man se, att han var en hedersgäst och stod i samma förhållande till värden som värden till herrn med polisongerna. Värden och värdinnan sade honom en massa artigheter, de krusade för honom, skålade med honom och smickrade honom, de förde fram de andra gästerna till honom för att presentera dem, men föreställde icke honom för någon. Jag lade märke till att det glänste en tår i värdens ögon, när Julian Mastakovitj yttrade, att han sällan fördrifvit tiden på ett så angenämt sätt som denna kväll. Jag kände mig hemsk till mods i närvaron af en så hög person, och när jag sett mig mäkt på barnen, drog jag mig tillbaka till

en liten salong, som var alldeles tom, och slog mig ned i värdinnans blomsterberså, som upptog nästan halfva rummet.

Alla barnen voro otroligt söta och ville absolut icke likna de stora, trots alla guvernanters och mammors förmaningar. I en blink plundrade de granen till sista konfektbiten, och de hunno förstöra hälften af alla leksakerna, innan de visste hvem som skulle få dem. Särskildt söt var en svartögd pojke med lockigt hår, som hela fiden ville skjuta på mig med sitt trågevär. Men den som väckte största uppmärksamheten var dock hans syster, en elfva års flicka, vacker som en kerub, men tyst, blek och tankfull med stora drömmande ögon. De andra barnen hade på något sätt förnärmat henne, och hon gick därför ut i samma salong, där jag satt, och började leka i en vrå med sin docka. Gästerna visade med vördnad på hennes far, en rik köpman, och någon hviskade, att han redan reserverat trehundrausen rubel till hennes hemgift! Jag vände mig om för att se, hvilka som intresserade sig för detta förhållande, och min blick föll så på Julian Mastakovitj, som med händerna på ryggen och hufvudet en smula på sned ytterligt uppmärksamt lyssnade till de andra herrarnes skvaller.

Sedan kunde jag icke underlåta att förvåna mig öfver värdfolkets klokhet vid utdelningen af barnens presenter. Flickan, som hade trehundrausen i hemgift, fick en mycket fin docka. Sedan följde enklare och enklare gåfvor, allt efter den rang, som de lyckliga barnens föräldrar innehade. Det sista barnet, en liten mager pojke på tio år, som var fräknig och rödhårig, fick endast ett litet häfte med berättelser, hvilka handlade om naturens storhet, fromma glädjetårar o. d., utan illustrationer och t. o. m. utan vinjett. Han var son till husets guvernant, en fattig änka, och var en liten skygg och förskrämd stackare, klädd i en torflig jacka af nanking. När han fått sin bok, gick han länge omkring de andra leksakerna. Han hade en gränslös lust att leka med de andra barnen, men han vågade icke: det märktes att han redan var medveten om sin ställning. Jag tycker om att iakttaga barn. Deras första själfständiga handlingar i lifvet äro så intressanta. Jag märkte, att den rödhåriga pojken blef så förljust i de andra barnens dyrbara leksaker, särskildt i teatern, där han ovillkorligen ville spela någon roll, att han beslöt sig för att förnedra sig själf. Han log och lekte med de andra barnen, han gaf bort sitt äpple åt en pussig pojke, som hade ett helt knytnäse fullt med presenter, och han gick t. o. m. in på att låta en annan pojke rida på sin rygg, blott man icke körde bort honom från teatern. Men efter en liten stund kom en vildbasare och pryglade upp honom grundligt. Barnet vågade icke gråta. Då uppenbarade sig hans mamma, guvernanten, och tillsade honom att icke störa de andra barnen i deras lek. Barnet gick då in i samma salong, där den lilla flickan satt. Hon lät honom slå sig ner, och båda började med stor ifver att kläda på den fina dockan.

Jag hade väl suttit och dåsat en halftimme i murgrönsbersån, lyssnande till det lilla resonemanget mellan den rödhåriga pojken och den söta flickan med de trehundrausen i hemgift, då plötsligt Julian Mastakovitj trädde in i rummet. Han hade begagnat sig af en skandalös gränsen mellan barnen och smugit sig ut ur salen. Jag hade märkt, att han ögonblicket förut ifrigt talat med den lilla rika arftfegerskans pappa, hvilkens bekantskap han

nyss gjort, angående en viss befältnings företräden framför en annan. Nu stod han helt fundersam och räknade på fingrarna.

— Trehundra, trehundra, hviskade han. Elfva, tolf tretton. Sexton — fem år. Om vi säger 4 procent, så blir det 12, gånger fem är 60, ja, ja, på de 60... Nå, vi kan säga, att det om fem år blir fyrahundra. Jaha! Men inte nöjer han sig med fyra procent, den skojarren! Han får nog åtta eller kanske tio! Men låt oss anta att det blir femhundra tusen, åtminstone, det är säkert, resten kan bli till utstyrelsen. Hm...

Han avslutade sina funderingar, snöt sig och skulle just lämna rummet, då han plötsligt fick syn på flickan och stannade. Mig kunde han ej se för murgrönskrukorna. Det föreföll mig som om han var synnerligen upprörd. Antingen det nu var räkneoperationen, som inverkade på honom eller något annat, men han gnuggade sina händer och kunde icke stå stilla på en fläck. Denna sinnesrörelse växte till något non plus ultra, då han stannade och kastade ytterligare en energisk blick på den blifvande arftfegerskan. Han ville gå fram till henne, men såg sig först försiktigt omkring. Så smög han på lå, som om han haft dåligt samvete, fram till barnet, närmade sig henne leende, böjde sig ned och kysste henne på hufvudet. Flickan, som icke var beredd på detta öfverfall, skrek till af förskräckelse.

— Hvad gör ni där, mitt kära barn? frågade han hviskande, i det han såg sig omkring och klappade flickan på kinden.

— Vi leker...

— Hva? Med honom där? Julian Mastakovitj sneglade på pojken. Du kan gärna gå ut i salen, min vän, sade han sedan till honom.

Gossen teg och såg honom i ögonen. Julian Mastakovitj tittade sig ännu en gång omkring och böjde sig åter ned öfver flickan.

— Hvad är det där för en docka, mitt söta barn? frågade han.

— Det är en docka, svarade flickan, med rynkade ögonbryn och i något blyg ton.

— Jaså. Och vet du, kära barn, hvad den där dockan är gjord af?

— Nej, det vet jag inte, svarade flickan hviskande och sänkte hufvudet.

— Den är af tyg, min lilla vän. Du, pojke, kan gärna gå ut i salen till dina jämnåriga, sade Julian Mastakovitj och såg strängt på gossen. Flickan och pojken mulnade och höllo fast i hvarandra. De ville icke skiljas.

— Vet du hvarför man gifvit dig den där dockan? frågade Julian Mastakovitj, och sänkte rösten allt mera.

— Nej...

— Därför att du varit en snäll och lydlig flicka hela veckan.

Härvid såg sig Julian Mastakovitj, som nu var otroligt upprörd, rundt omkring, han sänkte rösten mer och mer och frågade till sist i en nästan ljudlös, af sinnesrörelse och otålighet händöende hviskning.

— Skulle du tycka om mig, min kära flicka, ifall jag kom och hälsade på dina föräldrar?

När Julian Mastakovitj sagt detta, tänkte han ännu en gång kyssa den kära flickan, men den rödhåriga pojken, som såg att hon var alldeles gråtfärdig, tog henne i handen och började snyfta af renaste medlidande. Julian Mastakovitj blef uppriktigt ond.

— Ut med dig, ut härifrån, sade han till pojken, ut med dig i salen! Gå ut till dina jämnåriga!

— Nej, det skall han inte! Ni kan gå er väg, sade flickan, men låt honom vara, sade hon, färdig att brista i gråt.

Låf kemiskt färdiga Edrakkädnings- och kappor hos oss och Ni blir belåten.

Örgryte Kemiska
Tvått- och färgeri Aktiebolag Göteborg

KLIPPAN
Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Det hördes ett buller vid dörren. Julian Mastakovitj reste genast sin stålliga korpus och blef helt förskräckt. Men den rödhåriga pojken blef ännu mera förskräckt än Julian Mastakovitj. Han släppte flickan och gled försiktigt utmed väggen och ut i salen. För att icke väcka misstankar gick äfven Julian Mastakovitj ut i salen. Han var röd som en kokt kräfta, och när han såg sig i spegeln, skämdes han för sig själf. Det är möjligt att han kände sig förargad öfver sin häftighet och otålighet. Kanske hade hans beräkning nyss i första början så hänrykt och bländat honom, att han trots all sin värdighet, velat handla som en pojkspoling och direkt attackera föremålet, ehuru detta föremål knappast kunde bli ett verkligt föremål förrän om fem år. Jag gick ut i matsalen efter den aktningvärde herrn och fick då se en besynnerlig syn. Julian Mastakovitj, som var eldröd i ansiktet af vrede, förföljde den rödhåriga pojken, som oupphörligt gick undan för honom och ej visste hvar han skulle taga vägen af förskräckelse.

— Ut med dig, hvad gör du här, ut med dig, din slyngel. Snattar du frukt här kanske? Ut med dig, din slyngel, ut snorunge, ut med dig till dina jämnåriga!

Den förskräckte pojken beslöt sig till sist för en förtviflad åtgärd: han försökte krypa under bordet. Då tog hans förföljare, som nu hetsat upp sig till det otroliga, fram en stor batistnäsduk och började slå med den efter det ytterligt förskrämda barnet. Det bör nämnas, att Julian Mastakovitj var ganska korpulent. Han var en fet, välfödd och rödblommig person med en försvarlig mage och bastanta lår, med ett ord hvad man brukar kalla en tjockis och rund som en nöt. Han rodnade och svettades och flåsade förfärligt. Till slut blef han alldeles ursinnig, så stark var hans känsla af harm och (hvem vet?) af svartsjuka. Jag började skratta af full hals. Julian Mastakovitj vände sig om, och oaktadt all sin storhet tycktes han vilja sjunka genom jorden af förlägenhet. Just i detta ögonblick kom värden in genom motsatta dörren. Pojken kröp fram från sitt gömställe under bordet och började damma af sina knän och armbågar. Julian Mastakovitj skyndade att föra näsduken, som han ännu höll i ena snibben, till näsan.

Värden kastade en något undrande blick på oss alla tre. Men då han var en man, som kände lifvet och betraktade allt från en allvarlig synpunkt, begagnade han sig genast af denna léte-à-léte med sin gäst.

— Det var den här pojken, sade han och pekade på den rödhåriga, som jag förut haft äran tala om.

— Hvasa? frågade Julian Mastakovitj, som ännu icke fullt återvunnit fattningen.

— Han är son till mina barns guvernant, fortfarande värden i bedjande ton, och hon är fattig och änka efter en hederlig tjänsteman, och därför så... Om ni kan, Julian Mastakovitj...

— Nej, nej, utbrast Julian Mastakovitj hastigt, nej, ni får ursäkta mig, Filipp Alexejevitch, det är alldeles omöjligt. Jag har tagit reda på saken, det finns ingen ledig plats, och om det funnes någon, så ha vi tio aspiranter, som ha betydligt större rättighet än han... Det var synd, men...

— Ja, det var synd, upprepade värden, det är annars en snäll och hygglig pojke.

— En stor bråkmakare, så vidt jag kan se, svarade Julian Mastakovitj och grimaserade hysteriskt med munnen. Ut, pojke, hvad står du där för, gå ut till dina jämnåriga!

När han sagt detta, kunde han ej underlåta att med en ögat snegla åt mitt håll. Jag

Bön i en orolig tid.

Af ERNST NORLIND.

Alla längta, alla gå
ropande i nöden!

Gif en kärlek, som kan nå,
starkare än döden,
hvarje själ som, from och vis,
i en värld af köld och is
längtade besviken!
Göm dem i ett paradys,
Sol, i dina riken!

Tusen stjärnor skina hit,
skimrande och klara.

Det är långa vägar dit,
en evighet att fara.

Om jag före tusen år
från den stjärna, där jag går
undrande förlägen —
Kanske hat och sorg och sår
helades på vägen?

Kanske skulle jag få se
i ett annat rike
människor förvandlade.

Like möta like
på en salighetens ort
för att glömma hvad de gjort,
renade i flamman.
Bygga lifvet till ett stort
nådens rike samman.

För att pånyttföda allt,
väcka alla trälar,
det som aldrig fått gestalt
djupt i våra själar.
Lös det, som dag och natt
under hat och hån och skraff
fastnade i strupen.
Lyfta som en hjärteskatt
pärlorna ur djupen.

kunde då icke behärska mig utan skrattade honom midt i ansiktet. Julian Mastakovitj vände sig genast om och på ett tämligen oförläckt sätt frågade han värden, hvem den där besynnerlige unge mannen var. De hvis-

kade något sinsemellan och lämnade därpå rummet. Jag såg sedan hur Julian Mastakovitj misstroget skakade på hufvudet, då han hörde värdens svar.

När jag skrattat ut, återvände jag in i salen. Där stod den store mannen, omgifven af familjefäderna, familjemödrarna och värd-folket och resonnerade ifrigt med en dam, för hvilken han nyss blifvit föreställd. Damen höll vid handen den lilla flickan, med hvilken Julian Mastakovitj tio minuter förut haft den lilla scenen i salongen. Nu utgöt han sig i smicker och loford om det kära barnets skönhet, grace, talanger och goda seder. Han krusade märkbart för mamman, som åhörde honom nästan med tårar af rörelse. Faderns läppar logo, värden gladde sig öfver den allmänna belåtenheten, t. o. m. de andra gästerna deltog i glädjen, och barnens lekar afbrötos för att de ej skulle störa samtalef. Luften var mättad med vördnad. Jag hörde sedan hur den intressanta flickans mamma, som var röd i djupet af sitt hjärta, i utsökta ordalag bad Julian Mastakovitj att göra dem den stora äran och hedra deras hus med sin dyrbara närvaro, jag hörde med hvilken oförfalskad hänförelse Julian Mastakovitj mottog inbjudningen, och hur gästerna, när de sedan såsom etiketten fordrade, skildes åt olika håll, utgöto sig för hvarandra i entusiastiska loford öfver köpmannen, hans fru, den lilla flickan och framför allt Julian Mastakovitj.

— Är den där herrn gifv? frågade jag nästan högt en bekant, som stod strax intill Julian Mastakovitj.

Julian Mastakovitj kastade en vred och forskande blick på mig.

— Nej, svarade den tillfrågade, förtörnad i djupet af sitt hjärta öfver den faktlöshet, som jag med afsikt begått...

*

Häromdagen gick jag förbi X-kyrkan och blef då förvånad öfver att där se en stor folksamling och en mängd ekipage. Rundtomkring talades det om bröllop. Det var en mulen dag med begynnande frost, jag följde med folkhopen in i kyrkan och fick se brudgummen. Det var en liten fet och välfödd man med mage, mycket elegant utstyrd. Han sprang omkring och ordnade och fjäskade. Till sist sades det att bruden var kommen. Jag trängde mig igenom hopen och blef varse en underbart vacker flicka, som ännu knappast hunnit in i sin första vår. Men den unga flickan var blek och sorgsen, och hon hade en förströdd min, ja, det föreföll mig som om hennes ögon varit röda af nyligen fällda tårar. Den antika strängheten i hvarje hennes anletsdrag gaf något visst allvarligt och högtidligt åt hennes skönhet. Men genom denna stränghet och detta allvar, genom denna sorg skimrade den första barnsliga oskulden fram, där skyntade något oändligt ungt, naivt och knoppande, något, som utan böner bad om förskoning...

Man sade, att hon knappt fyllt sexton år. När jag betraktade brudgummen något närmare, igenkände jag i honom Julian Mastakovitj, som jag icke sett på jämnt fem år. Jag såg på henne. O, min Gud! Så skyndade jag mig ut ur kyrkan. I folkhopen pratade man om hur rik bruden var, att hon hade fått femhundra tusen i hemgift... och hur mycket hennes utstyrsel kostat.

Det var i alla fall en god uträkning! Iänkade jag, då jag trängde mig ut på gatan.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut

STUREGATAN 8 - STOCKHOLM
för undersökning af bensystemets skador och sjukdomar, lung-, hjärt- och mag-sjukdomar m. m. samt för behandling af vissa tumörer, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta m. m.

SPORTVAGNAR

1915 ARS MODELLER

från 7.50 till 50 Kronor.

Illustrerad prisKurant sändes franko på begäran.

4 St. Nygatan ÖSTERLUND & ANDERSONS A.-B. Hötorget 11 - STOCKHOLM.

FRÅN DEN JAVANSKA KULTURVÄRLDEN

DOKTOR THORILD Wulff har efter en längre tids vistelse i Kina och Java hemfört stora samlingar af konstföremål och etnografika. Den del däraf, som utställdes för någon tid sedan i Vetenskapsakademien, gaf en intressant inblick i Kina intime nu och fordom, medan den utställning, som anordnats af Konsthandverkarnas Gille med hufvudsakligen doktor Wulffs tillhörigheter, är inskränkt till konstnärliga föremål, dels från Kina, dels från Java.

Att Orientens handverk har aff uppvisa ouppnådd rikedom, teknisk fullkomning och konstnärlig kultur,

ett egenartadt sätt förfärdigade tyger kallas battik. De bestå af särskildt preparerade bomullstyger, som erhålla sin utsmyckning genom att doppas i flera färgbäddar efter hvarandra, hvarvid de delar af mönstret, som icke böra komma i beröring med färglösningen, öfversmetas med vax. De förhärskande färgerna äro djupt blått och brunt, som göra sig utmärkt mot tygets gulhvita bottenfärg, mönstren äro hämfade från Javas flora och fauna. Nya, mera bekväma tillverkningsmetoder ha alltmör utträngt den äkta mera mödosamma, men den hålles genom holländarnas ingripande vid lif i vissa delar af Java, där skickligheten blifvit tradition ge-

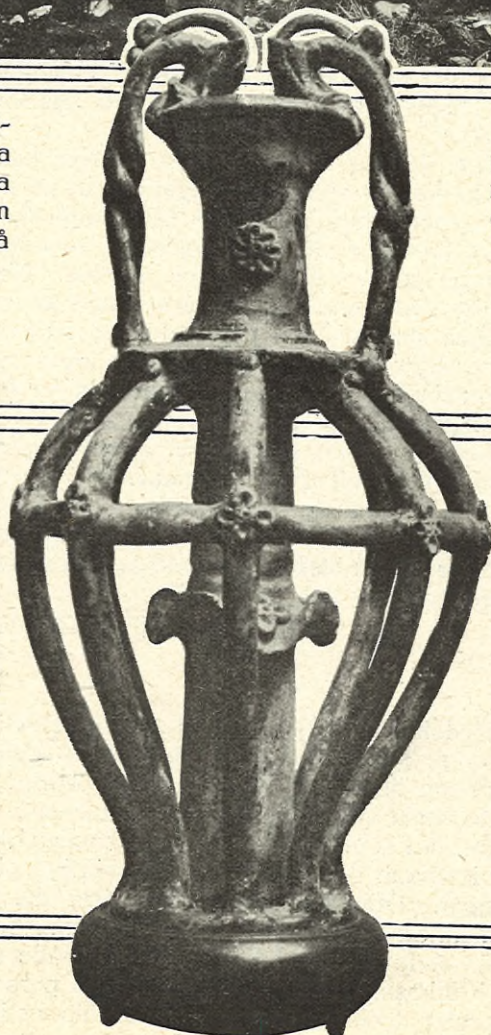

det kan icke ha undgått den uppmärksamme stockholmske utställningsbesökaren efter de senare årens stora utställningar, och Kinas bronser och keramiker har han redan förut lärt att beundra. Javas rika textila konst var däremot en nyhet och en ytterligt intressant nyhet. Väggarna i utställningssalen äro behängda med väfnader, sådana som Javas kvinnor och män svepa om sina bruna höfter, när de vandra i solskenet — klädedräkten är ungefär densamma för båda könen. Dessa på

nom generationer af kvinnor.

Battikörens verktyg visas också på utställningen. Hon sitter på en löjligt liten bambustol och har tyget spändt öfver en likaledes helt liten bock af bambu. Öfver ett fyrfat står en järnpanna,

hvari vax och harz smältes. Vaxblandningen hålles upp med en liten slef och på fri hand ritas mönstret upp med vaxet på tyget! Det vill naturligtvis en stor konstskicklighet till för att lyckas.

1. En ung javansk skönhet. 2. Javanskor iklädda sarongs af battik. 3. "Rosen- och Lotusgudinnan", marmorfigur från grafvar omkr. 1300 e. Kr. 4. En javan. 5. Vas af bränd lera. Från tiden omkr. Kristi födelse. 6. Javaner med turbanduk och iklädda battik-tyg.

POLEN!

I AG HAR UNDER insamlingen för Belgien — till hvilken ju Idun tog första initiativet — så otaliga gånger kommit att tänka också på Polen. Tvenne martyrsystrar, räcka de två länderna hvarandra handen från väster och öster i Europa. En gång kallade man med förtviflade ord konungadömet Polens delning mellan tre rofigriga grannar för "världshistoriens största skändlighet" — och var nu icke den andra skändligheten uppnådd, när det fria, högtstående, garanteradt oantastliga Belgien från dag till annan krossades af oerhörd öfvermakt, lades i blod och fjättrar, förtrampades och svältes ut!

Det har berättats med alla tecken till trovärdighet, att en framstående tysk nyligen skulle yftrat: "Vi komma aldrig att kunna behålla Belgien, äfven om vår vapenlycka skulle tillstādja det, ty det inre motståndet är alltför orubbligt. Vi skulle aldrig där i ro kunna uträtta något, om vi inte först utrotade hela befolkningen" ... Och föra inte dessa ord tankarna strax och osökt till det olyckliga Polen, som åter och åter kufvadt, fjättradt, dränkt i blod, likväl åter och åter skriat ut öfver världen: Men jag lever! — Äro inte sådana exempel på hjältesinne, på stålsatt vilja och på sublimt tålmod af den art, att hela mänskligheten måste vara tacksam för dem, måste af dem känna sig höjd öfver eländighet?

För många år sedan besökte jag i Polen — som var min moders hemland — några gamla släktingar, hvilka lefde tyst och tillbakadraget i ett litet hus på landet. Hvarje söndagsförmiddag kommo figgare till porten, och veckans samlade kopparslantor delades ut bland dem. Ack, hur många figgare! Och hur många silfverslantor smugglades inte in bland kopparn! De gamla i huset lefde icke för annat än välgörenhet. För dem hade lifvets sol släckts 1863, då den yngste i syskonringen, inblandad i den polska nationella resningen, inblandad i den polska nationella resningen och ertappad, fusiljerades under ett af parkens träd. Men hvad jag framför allt minns, är den vackra replik den dödsdömda ynglingen fällde. Man hade befallt honom att, innan han afrättades, först gräfvat sin egen graf. Medan han utförde detta arbete, vände

han sig till de med laddade gevär väntande ryska soldaterna och sade:

— Den grafven kunna ni aldrig skotta igen!

Den grafven har inte heller skottats igen. Polens graf har man aldrig lyckats täcka.

Ur dess djup ljuda alljämt sänger och bön — och nu, i dessa dagar, ha stormvindarna öfver Europa hvirflat tonerna af en sådan bön ända fram till oss: Vi lefva än, säger den, vi upphörde aldrig att lefva, våra händer och sinnen ha oförtrutet arbetat på att upprätthålla våra nationella särdrag, vår kultur har fortsatt att bära blommor och frukt, vårt älskade språk har hviskats i de tusen hemmen, kring hvilka grymma herrar gingo vakt. Och nu har man än en gång slagit vårt bygge i spillror. Våra herrar kämpa sinsemellan, och vi tvingas att följa dem. Öfver vår arma jord rulla åter deras åskor, förfärligare än någonsin. Skall man nu till sist ändå låta oss förgås?!

Ack, det får inte ske. Ack, du som hade hjärta för det olyckliga Belgien, tänk på det inte mindre olyckliga Polen! Tänk på de skatter af tapperhet, flit och uthållighet, som dess historia under främmande ok innebär. Tänk på den dyrbara arvedelen för oss alla, på den lärdom utan like det gaf! Inför våra tårade ögon stiger den stolta polska hvita örnen mot skyn: skulle vi tillstādja att dess flykt för alltid stäcktes?

Nej, vi svenskar allra minst, vi som en gång med Polen haft gemensamma öden, vi som, små bland nationerna, bättre än andra kunna känna frihetens pris. För oss kan svaret inte bli mer än ett: älska det olyckliga och underbara Polen — och hjälp det!

MARIKA STJERNSTEDT.

Redaktionen hoppas lifligt att ofvanstående vackra, gripande ord af den kända författarinnan till det hårdt pröfvade Polens förmån skola vinna genklang i hvarje sinne, där känslan för oförskylt lidande medmänniskor är lefvande och manar till barmhärtiga gärningar. Glädjande att nämna visar det sig redan, att den af Idun igångsatta insamlingen har omfattats med lifligt intresse både när och fjärran, och åtskilliga bemärkta personligheter, hvilkas namn meddelas här nedan,

låta på därom framställd önskan uttrycken af sin fulla sympati för insamlingen härmed bringas till offentligheten. De ifrågavarande personerna äro:

Friherrinnan Joséfa Armfelt, f. de Pomian Hajdukiewicz.

Öfverintendenten vid Nationalmuseum, konstnären Richard Bergh.

Fru Emilia Broomé.

Majorskan Anna M. Carell, f. Michalowska.

Skriftställaren Dr Alfred Jensen.

Fröken Anna Lindhagen.

Författarinnan Fru Helena Nyblom.

Professorn Grefve Georg von Rosen.

Öfversättarinnan Fröken Ellen Wester.

Författarinnan Friherrinnan Annie Åkerhielm.

Utom å Iduns expedition, Mästersamuelsgatan 45, finnas listor för tecknande af bidrag utlagda å följande platser i hufvudstaden: C. E. Friizes K. hofbokhandel, Fredsgatan 2, Allm. Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg och Nordisk Resebyrå, Operahuset samt i landsorten i Källströms juvelerarbuthik, Malmö. Å Djursholm har fru Louise Lombard godhetsfullt åtagit sig att arbeta för insamlingen.

Ett tack från Belgiska regeringen.

Légation de Belgique à Stockholm, den 15 april 1915.

Redaktionen för Tidskriften "IDUN".
Stockholm.

Som det var Eder tidning, hvilken tog initiativet till och var en bland de första, som började på en insamling till förmån för mina stackars olyckliga och utarmade landsmän och jag upprepad gånger genom Eder fått mottaga betydliga summor för nödens afhjälpan, tillåter jag mig att här nedan upprepa det telegram, som min Regering skickat för att tacka för dessa gåfvor:

"Suis en possession somme septantecin mille francs représentant deuxième remise Comité Suédois "Au Secours Belges nécessaires" et me suis empressé remettre à la Reine ces fonds offerts par tant de coeurs généreux au prié Sa Majesté vouloir bien s'intéresser à leur distribution en faveurs enfans, femmes et vieillards belges dans la détresse. Veuillez recevoir remerciements de leurs Majestés, expression reconnaissance de nos compatriotes et de gratitude du Gouvernement Belge.

Ministre Affaires Etrangères Belgique."

Jag skulle vara tacksam, om Ni i Eder tidning ville återgifva ofvanstående Kungliga telegram, så att Edra abonnenter, hvilka så generöst bidragit till insamlingen, må kunna få del af D.D. Majestäters tack.

Högaktningsfullt

Belgiska Ministern i Sverige,

WAUTERS.

“Grefvinnan på Borg“.

In memoriam.

DÅ DET MINNESRIKA STEGE-
borg i Östergötland föddes den
15 sept. 1824 Ebba Mariana von
Schwerin, dotter till kammarjun-
karen, grefve Ph. W. von Schwe-
rin. — Betydligt yngre än sina syskon blef
hon af dem dels mycket omhuldad, dels syn-
nerligen väl uppfostrad — dock, äran af
hennes uppfostran få de väl dela med ”söta
far” och ”söta mor”, som det hette på den
tiden, men hvems förtjänsten än var: resulta-
tet utföll glänsande. Så märkvärdigt var
väl ej detta faktum, då man tager i beträk-
tande hvilket ovanligt godt virke de hade i
barnets förträffliga karaktär och stora be-
gåfning. Det var emellertid ej i föräldra-
hemmet, som hon skulle utföra sin egentliga
lifsgärning, utan som maka åt sin kusin d. v.
löjtnanten vid Skara lifgarde Otto Philip
August von Schwerin, med hvilken hon för-
mälades på Stegeborg den 8 aug. 1848.

Hon följde sin make till hans fädernegods,
det vackra Borg utanför Norrköping, och
här blef det henne förunnadt att under ett
45-årigt lyckligt äktenskap sprida kärlek och
sol till såväl sina närmaste, sina underhaf-
vande, som till alla, hvilka hade den glädjen
att komma i beröring med henne. Begäfvad
med en stor förmåga att frammana det bästa
hos enhvar, att med hjärtlig och sann för-
ståelse kunna sätta sig in i hvars och ens
sorg eller glädje och finna det rätta ordet i
den rätta stunden, vann hon såväl ung som
gammal, fattig som rik. Många äro därför
de, som nu med uppriktig sorg erfara att den
forna ”Grefvinnan på Borg” gått ur tiden.
Då hon 1893 blef änka, måste hon lämna sitt
kära Borg i främmande händer och flyttade
in till sin son kaptenen, grefve W. v. Schwe-
rin i Norrköping, och det var i hans hem, som
hon nu den 4 dennes stilla och lugnt slöt sin
90 år långa lefnad. Med grefvinnan på
Borg bortgick typen för en storsint svensk
kvinna från den gamla, goda tiden, en hel-
gjuten personlighet, som genom god och
ädel vilja, högt syftande tankar och stor in-
telligens lyckades förverkliga begreppet
adel.

Hade hennes lif som ung och som gift va-
rit rikt och vackert i så väl sorg och bekym-
mer som glädje, blef hennes ålderdom kan-
ske bland det vackraste samtiden kan upp-

visa. Ända till de 90 åren bibehöll hon den
sinnets ungdomlighet, det lifliga, allt om-
fattande intresse och det klara förstånd, som
städse utmärkte henne. Med sin sanna
gudsfruktan, sin stora fosterlandskärlek och
sin ljusa tro på Sveriges framtid och ungdö-
men utgjorde hon en lärörrik förebild för både
gammal och ung. För litteratur, både äldre
och modern, kanske dock mest för den histo-
riska, hyste hon ett lefvande intresse, och
verkliga högtidsstunder var det, då man fick
höra henne diskutera våra större författare
och deras verk, hvilket hon med sitt goda
minne och sin förstående uppfattning gjorde
utomordentligt väl.

Af tidens brännande frågor, hvilka hon alla
satt sig in i, intog politiken det största rum-
met hos henne, och under den oförgätliga ti-
den våren 1914 följde hon med hela sin själ
den stora fosterländska rörelsen och stod
sedan i liflig förbindelse med Bondeförbundet
försvarsförbund m. fl. föreningar, och många
äro de skrifter, som af henne egenhändigt
spreddes i Norrköping med omnejd.

Det var egendomligt att se och höra den
ställiga, ännu vackra 89-åringen själf arbeta
i fosterlandets tjänst på sin hemtrakt. ”Ser
du”, sade hon vid ett tillfälle, ”då är det bra,
att vara döf (döfhet var nämligen hennes
enda större ålderdomskrämpa), ty om någon
ej är af min åsikt, och yttrar det, så hör jag
det inte, utan nickar gladt och lämnar min
skrift ändå!”

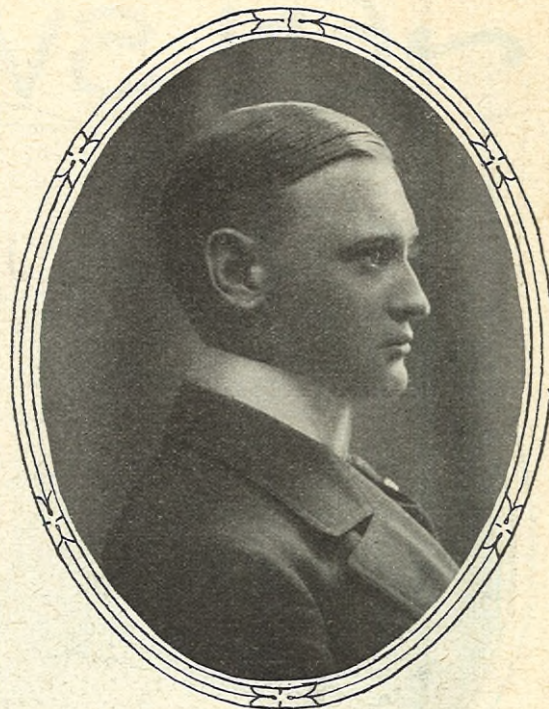
Bilden här ofvan är tagen på 90-årsdagen,
midt i den ställiga blomsterskörd, som tillika
med talrika personliga uppvaktningar, kom
den högt vördade gamla till del från alla
håll; den lilla vid hennes sida är hennes son-
dotterdotter. —

Jag har bedt om plats för dessa rader, där-
för att jag ej kunde annat — jag måste vid
hennes bår få säga några ord om hennes
ovanliga personlighet och med ett tack för
hvad hon lärt och gifvit önska: Frid öfver
hennes minne!

L. M.

Fru Charlotte Bergman.

Per Borggren-Franck.

En svensk hjälte vid Soissons.

N UNG MALMOBO, HERR PER
Borggren-Franck, hvilken för när-
varande tjänstgör som ”officer
actif” vid franska Röda korset, har
för visad tapperhet i drabbningen
vid Soissons erhållit hedersledamotskap i nämnda
sjukvårdsinstitution samt mottagit dess förtjänst-
medalj i guld.

Herr Borggren-Franck hade under sitt befäl en
sjukvårdstropp af 36 man, som han lyckades föra
fram till de yttersta skyttelinjerna. Här lät han
sina män göra halt, hvarefter han med tillhjälp af
en man förde de två automobilambulansvagnarna
med sårade tillbaka till förbandsplatsen. Under
tiden besköt tyskarne med en häffig artillerield
den bro, som ambulansen hade att passera.

Sju gånger förde de båda männen sina fordon
öfver den allimer sönderskjutna bron. Herr Borg-
gren-Francks tappre medhjälpare fick en granat-
skärfva i ena benet, men lyckades dock taga sig
fram till förbandsplatsen, innan han förlorade
medvetandet. Af hr Borggren-Francks sjukvård-
stropp fingo 27 man sätta lifvet till under arbetet
att hjälpa de sårade.

I döden — för lifvet.

N SVENSK KVINNA, FALLEN PÅ
sin post som barmhärtighetssystemer
i sitt andra hemland, Frankrike, är
fru Charlotte Bergman, född Lange.
Under sjukvårdsarbete å ett af de
stora sjukhusen i Paris ådrog hon sig blodförgif-
ning och afled i följd därpå.

Fru Bergman hade i många år med sin familj
varit bosatt i Frankrike, under de senaste åren i
Paris. Under denna tid hade hon gjort sig varmt
uppskattad af den svenska kolonien för sitt älsk-
värda väsen och för det uppoffrande intresse,
hvarmed hon deltog i koloniens angelägenheter.
I sitt gästfria hem var hon också en älskvärd
värdinna för många landsmän. Hon lyckades all-
tid att behålla kontakten med det svenska, sam-
tidigt som hon var förtrogen med franskt språk
och franska seder.

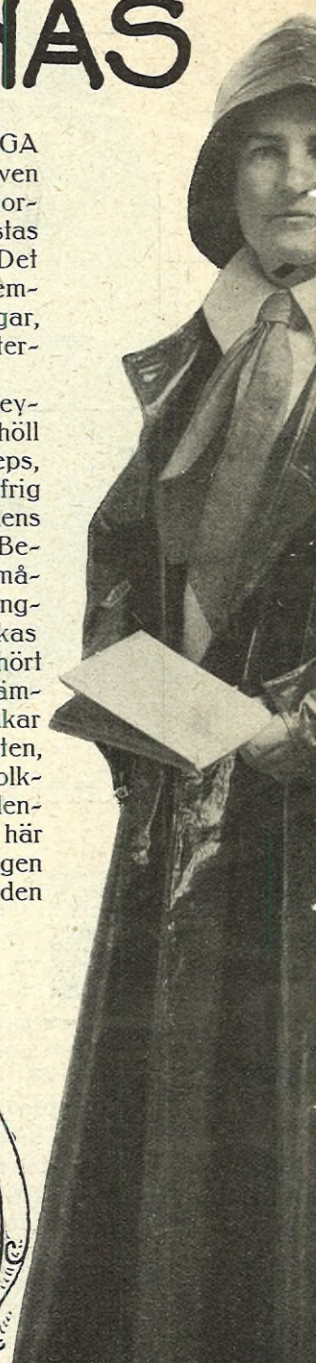
Jämte det att hennes vänner djupt beklaga hen-
nes öde, känna de stolthet öfver att hon gaf sitt
lif för det Frankrike, hon älskade.

~ EN SVENSK MÅLARINNANAS

DESSA SORGLIGA lider är tryggast äfven för neutrala medborgare att icke vistas på utländsk ort. Det har man lätt kunnat sluta af hemvändande landsmäns skildringar, och följande äfventyr är en ytterligare bekräftelse härpå.

Målarinnan fröken Hilda Heyman, som förra vintern uppehöll sig i Paris i och för studier greps, när sommaren kom, af en ifrig längtan att utbyta storstadens kvalm mot hafvets friskhet. Beslutsamt packade hon in sina målargrejer och begaf sig öfver England till Shetlandsöarna, hvilkas härliga natur hon mycket hört dryftas. Fröken Heyman är nämligen västgötabarn och brukar tillbringa sina somrar på kusten, där hon lefver bland fiskarbefolkningen. Och nu är det så, att densamma bedrifver sitt storfiske här uppe vid Shetland. Visserligen hade hon sökt öfvertala både den

1

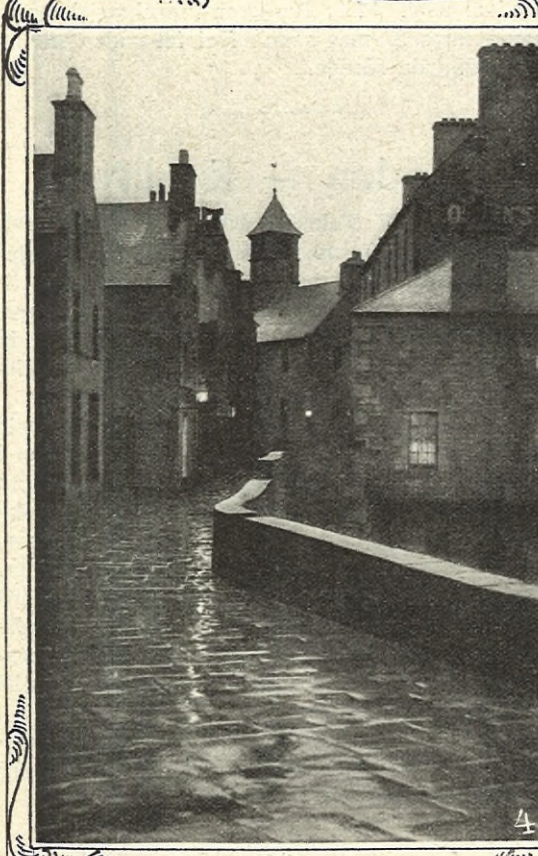

2

3

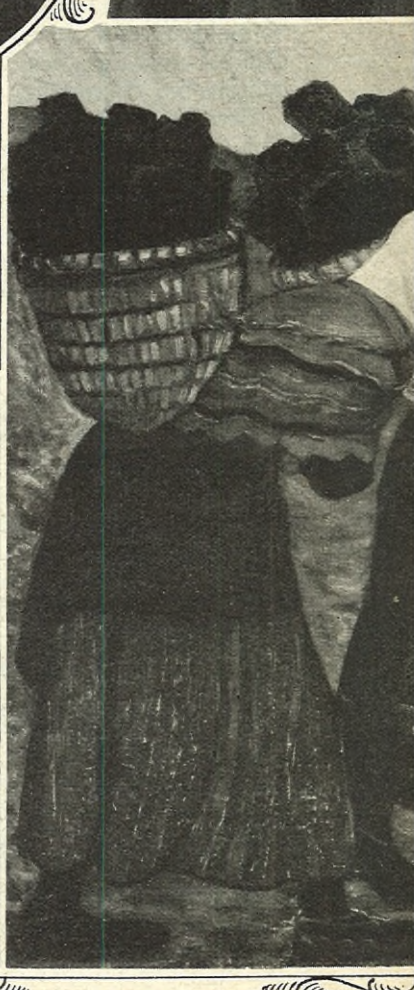
1. Skiffska fiskarbåtar. 2. Shetlandspunnies betande vid stranden. 3. Slickande siltsalterskor. 4. Galuperspektiv i Lerwick. 5. En del af hamnen i Lerwick. 6. Målarinnan fröken Hilda Heyman i shetlandsdräkt. 7. Shetländska bondkvinnor. Olje-

4

5

7

ÄFVENTYR PÅ SHETLANDSÖARNA

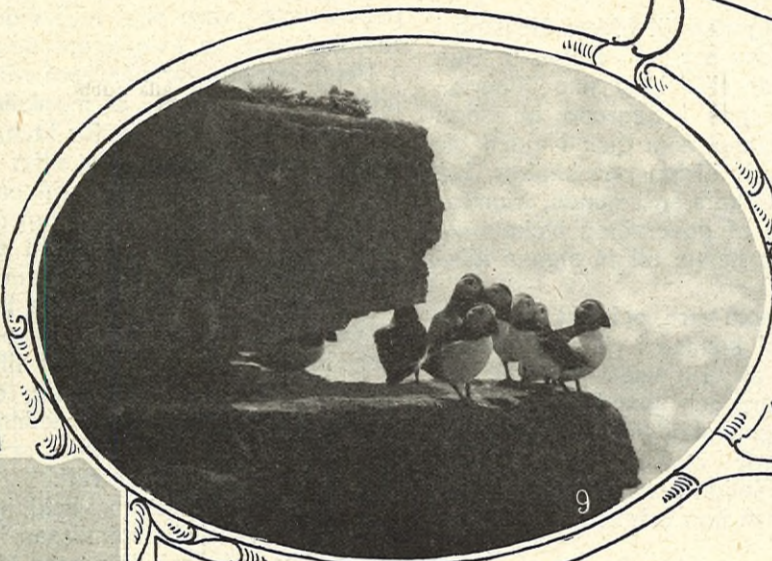
ena och den andra fiskargubben att taga henne med på sin skuta, men då de icke frångingo sin åsikt om kvinnfolks olämplighet för nordsjöresor i öppen båt, måste hon, om hon ville se underlandet däruppe, praktisera sig dit på bekvämare sätt.

Ankomsten till örikets fagra hufvudstad skedde, som sig bör, en lördag. Öfver helgen söker sig nämligen hela den oerhörda fiskarflottan utifrån hafvet in i hamnen, som då närmast liknar en rörlig urskog, där träden bestå af master och skorstenar och där tusende och åter tusende fiskmåsars hvita vingar fladdra öfver de gamla grå husen, hvilkas spejsiga gaflar spegla sig i vattnet.

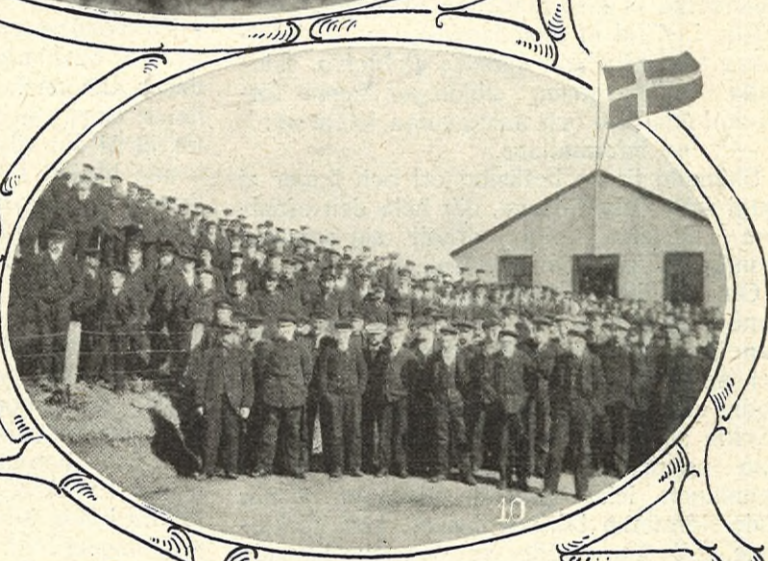
I Lerwick och dess omnejd vistades nu vår landsmaninna under de härliga sommarmånaderna och njöt och arbetade af hjärtans lust. Hon tog ett femtiotal skisser, förevigande såväl den härliga na-

8

9

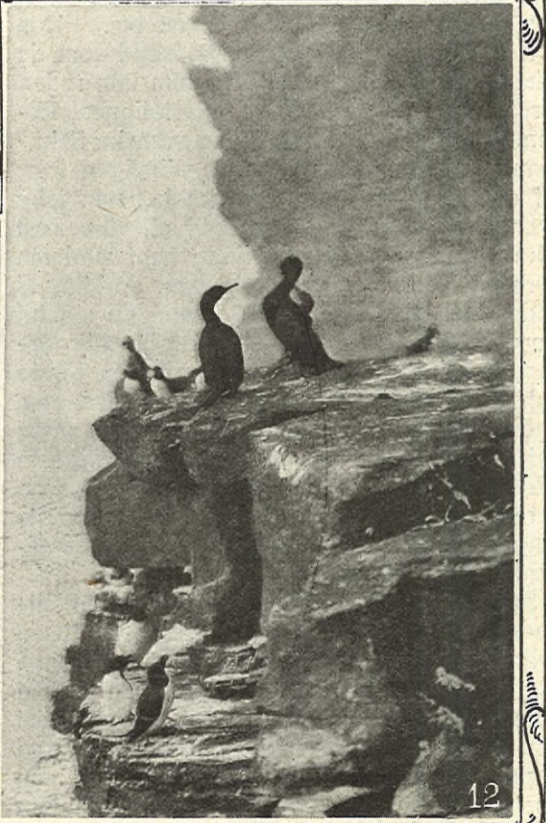

10

målning af Hilda Heyman. 8. Ett sillsalteri. 9. Lunnefåglar vid sitt klipprede. 10. Svenska fiskarförsamlingen och kyrkan i Baltasound. 11. Stadsvy från Lerwick. Oljemålning af Hilda Heyman. 12. Pingviner. 6, 7, 11. A. Blomberg foto.

6

12

turen däruppe som den säregna faunan (de långulliga fåren, de raggiga små hästarna och den underbara fågelvärlden) och bondfolket, i synnerhet åldringarna, som äro hennes käraste modeller. En af hennes svenska backstugugummor har genom hennes lärares försorg blifvit införlifvad med Göteborgs museum och andra ha med framgång varit utställda såväl här som i München.

Emellertid bröt kriget ut, som vi veta, de första dagarna af augusti, men fröken Heyman, som trufdes härligt här ute i hafvets omedelbara närhet, stannade lugnt kvar och arbetade i sin ateljé, en öfvergifven barack, där sill-saltar-flickor hållit till och som hon föredrog framför den ateljé, svenska konsulns syster godhetsfullt ställt till hennes föfogande.

Tjänstaktighet och frikostighet äro utmärkande drag hos befolkningen på Shetlandsöarna. Tack vare en gemensam kurs, anordnad af Röda korset för societelens damer, blef fröken Heyman snart en omtyckt gäst i de fina, angenäma hemmen, liksom hon genast fick bästa platsen vid den alltid brinnande härden, när hon om kvällarna smög sig ner i slugorna. Härinne afhandlade lifliga tungor ortens små angelägenheter under ackompanjemang af tekitteln surrande och trästlickornas slammer. — Stickning af den härliga shetlandsullen är ju öns förnämsta industri. —

Ja, så långt gick allt vår landsmaninna väl i händerna — men bladet skulle vända sig.

Då i följd af mobiliseringen underrättelserna från Shetland alldeles uteblefvo, skickade omtänksamma släktingar henne följande lakoniska och mångtydiga telegram:

— Send informations.

Shetland är en befäst ort och ligger ej långt från Orkneyöarna, där hela den ofantliga engelska flottan dragit sig samman utanför hufvudstaden Kirkwall.

Om i följd af telegrammet eller den rådande spionskräcken vet man ej, men händelsen blef fröken Heyman nästan dagligen nerkallad till polisstationen; den blef så godt som hennes andra hem, som hon uttryckte sig. Hon fick gång efter gång visa sina papper samt redogöra hvarför hon egentligen icke lämnade Shetland, nu när vinterstormarna började hvina. Hon förklarade, att hon trufdes väl och icke ämnade resa förr än hon haft en utställning, som hennes vänner häruppe bedt henne om. Hon och bobbies skilldes emellertid alltid som de bästa vänner, så mycket mer som hon redan förut flera gånger besökt polisstationen, liksom svenska konsulatet, för de svenska fiskarens räkning. Dessa kunde nämligen icke ett ord engelska, och svenske konsuln icke svenska, och när kriget bröt ut, ville man icke tillåta dem att återvända hem med sin dyrbara last af sill, för hvilken de kämpat under månader. I sin nöd vände de sig till sin vän och bekanta från västgötaskärgården, hon, som till och med varit den första och enda dam, förutom prästens hustru, som åhört en predikan i deras kära kyrka uppe vid Baltasound på Shetlands nordligaste udde och som säkerligen skulle kunna hjälpa dem. Lyckligtvis kom hon ej deras förväntningar på skam, utan kunde utverka deras afärd från ön med full last.

Såväl från polisen som konsulatet aflämnades beredvilligt rapport att allt var i sin ordning beträffande fröken Heymans papper, men den nykomne guvernören lät sig icke nöjas, utan förklarade, att det var bäst hon gaf sig i väg, så mycket mer som viktiga papper bortkommit på Shetland, och hela postpersonalen helt oförmodadt blifvit internerad. Men den som är landflicka och ej

vet hvad nerver är och därtill målarinna, låter sig ej så lätt bekomma, därför stannade hon lugnt kvar och arbetade vidare på sin beramade utställning.

Så småningom började emellertid hela staden att dela sig i två partier, för eller emot henne, och då hon gick förbi, hviskade pojkar på gatan sinsemellan: The german spy: Den tyska spionen!

Intet rubbade hennes lugn. Tiden gick. Hon fortsatte med sina långa utflykter på velociped, fast hon ofta blef hejdad och förhörd, men till sist kom ett telegram af följande lydelse från ingen mer eller mindre än amiral Jellico:

— Send away the swedish woman! (Skicka i väg den svenska kvinnan!)

Med stöd häraf gaf guvernören polisen befällning att skicka i väg vår landsmaninna med följande båt, som gick på måndagen.

Nu hjälpte inga förklaringar, hvarken att hennes utställning just börjat eller att hon ämnat resa på onsdagen, då hon hunnit få sina respengar. I vredesmod gick vår hjältninna upp till svenske konsuln och klagade öfver att hon, en hederlig svensk undersåte, skulle bli så nesligt afkörd och att bara en blick på hennes utställning borde kunnat visa att hon icke studerat viktiga strategiska befästningar, utan hafvet, den vida slätten och bondtyperna. — Och om jag ändå stannar till nästa båt, hvad händer då? frågade hon.

— Att ni kommer i fängelse som spion, blef svaret.

På måndagsmorgonen lät fröken Heyman i största hast plocka ner och stufva in sina dukar och packade själf ihop sina tillhörigheter, samt stod just i begrepp att säga farväl åt sin värdinna, som gick i elden för henne liksom husets öfriga pensionärer, två lärare, när konsuln kom springande, triumferande. Han hade af guvernören lyckats utverka tillåtelse för henne att få stanna till vidare.

Efter allt bråk, som varit, och allt jäkt hade hon nu helst velat komma i väg med första lägenhet, men för att visa sina vänner att hon utgått som segrare och som tack för konsulns ansträngningar, sköt hon upp affärden till den beramade onsdagen, då afresan från det vackra, vänliga Lerwick skedde med lättare hjärta än om hon måst rätta sig efter utvisningsordern.

Anklagelsen att vara spion hade visserligen lyfts från hennes oskyldiga hufvud, men hvar hon än sedan stannade under hemresan fördes hon såväl i Skottland som England af sina vänner bobbies direkt till polisstationerna, där hon fick undergå förhör och där man till och med tog hennes fingeraftryck.

Dessa erfarenheter borde afkylt fröken Heymans förtjusning för Shetland, tyckes det, men så är icke fallet, och hennes vackra taflor och intressanta skisser vittna om det djupa intryck, landet däruppe gjort på henne.

ANNA LEVERTIN.

Iduns litterära pristäfpling.

Redaktionen anhåller vördsamt, att de täflande författarne ville, så vidt det låter sig göra, insända maskinskrifna täflingsmanuskript för att därigenom underlätta granskningsarbetet för prisdomarne. Tiden för täflingskrifters inlämnande utgår den 31 nästkommande maj.

IDUNS REDAKTION.

“En kvinnlig studentmossa.”

IDUN HAR FORFATTAREN Peter Norden tagit till orda för en ny mössa åt studentkorna, en mössa utan det maskulina snittet. Det första idén väckte

var en impulsiv känsla af försvar: det skä v i nog akta oss för. Vi äro ju nämligen så vana att få vara på vakt, och nu unnade man oss inte heller den där lilla mössans likställighet. Men när vi närmare hörde förslagsställarens motivering — åtminstone gick det mig så — funno vi, att vi kanske kunde låta tala vid oss.

Att de första studentkorna anlade den manliga mössan var fullkomligt naturligt. Den första studentkan var för öfrigt bara en: hon hade inga att rådgöra med, hon kunde ej ensam sätta sig som kommitté och skapa en modell och säga: den här mössan är lika riktig som ynglingarnes studentmossa. Ingen människa skulle ha trott henne, liksom det ännu fanns för ej så länge sedan folk, som trodde att de borgerligt vigda voro nog inte riktigt giffa, utan endast på vissa år eller så. Och troligen var det ganska klokt af de första hundratalen studentkor att de gingo med mössan precis sådan den var, det hade annars blifvit en tro, att flickornas examen var ingen riktig studentexamen. Nu efter trettio år torde dock den risken inte vara stor, nu kunde man våga försöket med en kvinnligare mössa.

Peter Norden har nämligen rätt: den manliga studentmössan är missklädsam på ett flickhufvud. Den är än för liten, än för stor, på en koaffyr med valkar sitter den vansinnigt och verkar utklädsel, på en liten frisyr ger den något alltför herraktigt åt hela företeelsen. Det mest afgjordt olämpliga är som så riktigt anmärkes, skärmen, den lilla hala, kalla, hårda och onödiga tingesten.

Därför är det viktigaste det, att den kommer bort. Af Iduns förslag till ändring är baretiformen den lämpligaste, emedan den minst påminner om hattmodeller, som tidvis äro på modet, och bandet och märket på den mest komma till sin rätt.

I Norge har frågan väckt intresse, men som den norska studentmössan icke det ringaste liknar vår, må de norska studentkorna skapa sin nya modell. Våra förslag kunna ej vara menade influera på dem. En insändarinna i en norsk tidning förklarar, att studentmössan bör vara ett häfdvunnet plagg utanför allt mode. Det har heller ingen menat annat. Därför att en kvinnligare modell antoges, är ej meningen denna skulle ändras med modet. Då samma insändarinna tillägger: vi ha mössan icke för skönhetsens skull, glömmet hon, att fastän man naturligtvis bär den som kärmärke, behöfver detta ej utesluta skönheten. Den är ett ting, som aldrig bör uteslutas eller glömmas.

Därför — så är min mening — kunde gärna våra studentkor, de redan färdiga och de blifvande, nu när våren stundar, ta upp och dryfta frågan. Det behöfdes för öfrigt icke någon enighet, hvilken säkert blefve svår att uppnå. Den som har lust för en ändring och en försköning och som därtill har kurage utelämnar skärmen, gör mössan vidare, mera ledigt nedfallande. Det är så godt som ingen ändring i hufvudsak.

Men det som vunnes vore inte så litet. Det vore att visa att nu, när vi häfdat likställigheten, hade vi också lust att ge plats åt vårt skönhetssinne och vår kvinnliga smak, som vi aldrig tänkt öfverge.

IRIS.

Omkring "Iduns fria val".

ETT LITET MENINGSUTBYTE MELLAN läsekreten, Mogens Lang och redaktionen, hvaraf framgår, att denna vår pristäfling redan väckt stor uppmärksamhet och att den sannolikt, ju längre serien framskrider, kommer att samla läsekreten intresse i ännu högre grad.

ILL REDAKTIONEN AF IDUN!

Måhända kan det föga den ärade redaktionen, om jag säger att Iduns fria val framkallat vissa, delvis befämliga rubbningar inom sällskapslivet på vår eljes lugna hemort. De unga damerna ha ingått en sammansvärjning eller bildat någon sorts bolag, som går ut på att eröfra ett pris i denna täflan, helst det första. Det är meningen att mangrant kasta sig öfver en bestämd karaktär i raden för att på så sätt skaffa denna majoriteten af rösterna. Skulle då lyckan bli någon af ortens färnor bevågen, så hennes namn drages ut som vinnare, är hon pliktig dela med sig åt medbroffslingarna — det blir då allid en slant åt hvar. Jag har till och med hört förmålas, att man tänkte sätta i gång en riksagitation för att öka utsikterna för en viss favorit. Jag säger blott: lycka till!

Men nu kommer jag till det egentliga ämnet. Jag tänkte sätta mig i spetsen för en liknande rörelse på herrsidan. Då det kommit till stånd en kvinnorörelse för Fria valet, hvarför skulle vi män stå tillbaka? Red. måste medge att detta är både lofligt och förnuffigt. Det finns dock en svårighet, som hindrar mig att fullt målmedvetet ta itu med saken i god tid, som jag gärna ville. Man vet inte, hvilka typer som komma att framföras på arenan. Visserligen har författaren själf inte kunnat afhålla sig från att antyda hvem han kommer att ge sin röst, men kan verkligen kontoristen (den kvinnliga) betraktas som det ideal, kring hvilket landets manliga ungdom skall fylkas?

Jag undrar därför, om det vore för mycket begärdt, att Idun i ett af sina närmaste nummer meddelar en fullständig förteckning öfver de karaktärstyper, som komma att figurera i dess fria val. Jag för min del är af den öfvertygelsen, att en sådan förteckning i betydlig mån skulle öka intresset för denna redan så högt gouterade pristäflan.

Med utmärkt högaktning.

UNGHERRE.

Redaktionen af Idun ger Ungherre — och äfven de unga damerna — sin absolution för deras fantasirika påhitt att vilja leda omröstningen i Fria valet efter deras hufvud. Vi kunna härvid instämma i Ungherres: lycka till!

Hvad däremot angår förslaget att i förväg meddela, hvilka karaktärstyper, som komma att intagas i denna serie, nödgas vi ställa oss afböjande. Det skulle kunna leda de röstande på villospar, ty äfven om författaren genomgående är människovänlig, hvem säger att han kommer att ge en lockande teckning af just den karaktär, ni behagar utvälja? Det torde redan ha visat sig, att inte alla typer finna nåd för hans ögon.

Dessutom har förf. meddelat oss, att han ännu inte är klar med sin lista. Han ursäktar sig, som alla konstnärer, med att han producerar endast när inspirationen kommer på. Detta måste man respektera, inte sant?

Och till sist: hvarför beröfva vår lysande idé det frö till spänning, som ligger i att man inte vet, hvad som kommer härnäst. När det lider mot omröstning, skall det lämnas en förteckning öfver hela serien, bl. a. af hänsyn till vår andra pristäflan i samband med Iduns fria val: Det lyckliga paret.

RED. AF IDUN.

Red. har bland öfriga insändare rörande Fria valet mottagit nedanstående:

Undertecknad, som med stort intresse följt Iduns fria val och äfven uppskattat den verkliga spirituella skissen om Kontorskvinnan i num-

mer 11, ser sig likväl nödsakad att inlägga en bestämd protest mot författaren Mogens Langs egendomliga tilltag att i nämnda karaktärsteckning förklara, att densamma vid stundande omröstning skulle åtnjuta förmånen af att erhålla hans röst. Enhvar bör förstå, att en dylik förklaring hos mången måste väcka den föreställningen, att Kontorskvinnan på något sätt är utsedd att afgå med segern. Detta är ett slags valtryck, om än i förtäckt form, från hvilket det "fria valet" enligt själfva sitt namn borde vara skyddadt. Hvar tar friheten vägen, om den invigde skall ha lof att ge fingervisningar af sådan art som här skett?

Det förtjänar tilläggas, att jag från början var bestämd att ge min röst åt Husmodern, men efter denna "rekommendation" af en annan figur naturligtvis inte kommer att kasta bort min röst på henne.

VAN AF RENT SPEL.

Red. har förelagt denna anmärkning författaren af karaktärsbilderna i Iduns fria val och af honom mottagit följande svar:

Käre vän af spel och renhet!

Ni tvingar mig att än en gång utbrista: Kontorskvinnor, tag min röst!

Äfven jag är vän af rent spel. Har jag utvalt en kvinna, står jag vid valet — och gör inte som ni, vän af rent spel, som redan under första kvartalet hunnit ändra sinn. Hur skall det sluta, innan den långa rad af lockande kvinnokaraktärer, jag har i beredskap, hunnit passera förbi ert vacklande hjärta? Ni som så lätt gör anmärkningar utan grund och blåser upp till dimensioner den lilla komplimang, som ligger i att jag röjt, hvilken figur jag tänker ge min röst — hur skulle ni kunna bli fördragsam mot er utvalda i verkliga livet?

Läs, gode vän af rent spel, läs täflingens regler: majoriteten afgör icke blott hvilka som komma att täfla om priset vid "fria valet", utan också vid "det lyckliga paret". Det finns ingen, som kan kallas invigd i denna sak. Intet är förut bestämdt, allmänna opinionen eller majoriteten är ensam afgörande. Följ ni insändarens exempel härofvan, samla edra likasinnade och låt Husmodern, om ni så tycker, komma till heders igen. Då får jag kanske sitta där så vackert, ensam med min Kontorskvinnor — som pristäflare ur leken — men ack, om det varit verklighet...

Eder förbundne.

MOGENS LANG.

Till några insändare, som bedt oss röja Mogens Langs anonymitet, ha vi inte annat svar att ge än att detta enligt öfverenskommelse mellan red. af Idun och författaren icke låter sig göra.

Iduns kvinnliga akademi.

MED ANLEDNING AF ATT FRÖKEN Sofia Gumælius, som inom Idun-akademien representerade affärsvärlden, aflidit i början af detta år, riktas härmed en vädjan till vår läsekrete att inkomma med förslag på någon svensk affärskvinnor, som kan anses lämplig att intaga den ledigvordna platsen. Vidare anhåller akademien att våra läsare behagade inkomma med motiveradt förslag till pristagare för 1916, hvari angifves någon svensk kvinnor, som kan anses berättigad till hederspriset, 1,000 kronor, för belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning. Förslagen torde adresseras till akademiens sekreterare med. d:r Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm, och insändas ju förr dess hellre, senast före utgången af oktober månad.

40 år som danskomponist.

Henning R. Wejdling.

SVERIGE HAR PÅ dansmusikens område ej haft någon Strauss eller Waldteufel, men de svenska balernas ungdom har dock dansat efter tonerna från inhemska komponister, hvilkas rytmiska melodier vaggat de danslystna i valsens, polkans och pas-de-quatre's turer. Hr Henning R. Wejdling kan räknas till de mest populära bland dessa.

Inom hufvudstadens dansanta kretsar verkade han ett tiotal år med mycken framgång som balmusiker. Den 25 dennes fyller herr W. 60 år och kan samtidigt fira sitt 40-årsjubileum som komponist. Hans kompositioner ha hunnit det ståtliga opus-talet 450 — ett rekord sannolikt, och ännu är icke ingifvelsen förbi. Numera bosatt i Broby i Skåne sysslar han alljämt med sin musik, och hans många vänner önska säkert, att det skall dröja länge, innan han nedskrifver sin sista ton.

Årets första-majblomma.

IDEN, DA FORSTA-MAJBLOMMAN går ut i världen för att verka i människokärlekens tjänst, står snart ånyo för dörren. I Göteborg, majblommans födelsestad, är man nu som bäst i fullt arbete med hennes framställande, hvilket synes å här meddelade interiör. Skola vi komma öfverens om, hvar i sin stad, att flitigt köpa det lilla tecknet — i år är det smörblomma — och uppmana alla våra vänner och bekanta, hvilka till äfventyrs gå henne förbi, att äfven offra sina tioöringar för en god saks skull? Svaret kan naturligtvis ej utfalla på mer än ett sätt.

Där första-majblomma slår ut. — Anna Backlund foto.

SVALÖFS

**SNABBKOKANDE
KORNGRYNS-
FLINGOR**

tillverkas utestufande af bästa svenska tvåradiga korn,
duga till gröt, vätting, soppor, pudingar, bakverk, febröd, pannkakor m. m.,
lämna en välsmakande, näringsrik, lättsmält och fullkomligt ren föda samt
finnas aff ja i hvarje välsorterad specerifandel.

**Allmänna
Svenska Utsädes A.-B.,
SVÄLÖF**

IDUNS KOKBOK

innehåller öfver 1,000 praktiskt pröfvade recept och är oombärlig i hvarje hem.

Pris inb. Kr. 5: 50

I Iduns Hjälpreda för Hemmet läses under rubrik "Om hudens vård":

"— Bland alla de medel, som rekommenderas för bevarande eller förbättrande af huden, anses boraxbenzoë såsom det bästa. Mot finnhug och ören hy är bästa medlet en längre tids begagnande af borax benzoëtvål —"

**Gahns
Borax Benzoë tvål**
har sedan gammalt stort förtroende. Pris 50 öre st.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskur i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 25 APRIL—1 MAJ 1915.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; rika riddare; mjölk; kaffe eller te med kax. Middag: Entre-côte i vin med brun sås och brynt potatis; fyllda selleribottnar med rördt smör; blandad frukt med maräng och vispad grädde.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; stufvad färsk strömming med potatis; kaffe eller te. Middag: Kokt köttkorf med potatismos; mondaminkräm med mjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt stångkorf med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa med mjölk; ugnstekt torsk med pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; omelett med fiskstufning (rester från tisdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: kokt kalbringa med kaprissås och potatis; katrinplommon med vispad grädde.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med grädde och lök samt potatis; mjölk; kaffe eller te. Mid-

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt köttfärs (rester från torsdag) med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med stekt bröd; kabeljoppudding med smält smör.
Rika riddare (f. 6 pers.). 24 tunna hveteskivor, 25 gr. sötmandel, 50 gr. florsocker, 1/2—1 msk. vatten, 2 dcl. äppelmos ell. tutti-frutti, 3 dcl. grädde, 2 dcl. finstötta skorpor, 4 msk. smör (80 gr.).
Beredning: Brödet bör vara godt, men kan gärna vara ett par dagar gammalt. — Mandeln skällas, torkas i ugnen, drifves genom mandelkvarn och stötes i stenmortel tillsammans med sockret och vattnet till en fin massa. Mandelmassan breddes på en bröskivfa och äppelmoset på den andra, hvarefter skivorna läggas tillsammans, doppas i grädden, vändas i stötta skorpor och stekas vackert gulbruna i smöret. Serveras varma med socker.

Entre-côte i vin (f. 6 pers.). 1 kg. benfri entre-côte, 1 hg. rökt skinka, 3 msk. smör (80 gr.), 1 tsk. salt (5 gr.), litet hvitpeppar, 5 dcl. mörk buljong, 1 1/2—2 dcl. mader. **Beredning:** Köttet som bör haf-

va hängt, tills det är riktigt mörkt, torkas med en duk urviden i hett vatten och späckas med skinkan, hvarefter det ingnides med en blandning af saltet och pepparn och bindes, så att det får vacker form. Smöret brynes i en järnkastrull, som ej bör vara större än köttet nätt och jämt rymmas, steken brynes däri på alla sidor, tills en vacker brun skorpa bildats, då den kokande buljongen och hälften af vinet spädes på. Köttet får därefter steka med tätt slutet lock, tills det är mörkt, eller omkr. 1 1/2—2 tim., hvarunder det vändes några gånger. Mot slutet af stekningen tillsätts resten af vinet. Steken skäres i tunna skifvor, lägges upp på varmt fat, öfvergjutes med ett par matskedar sås, garneras med sallad eller persilja och små brynta potatis. Serveras med brun sås.

Fyllda selleribottnar (f. 6 pers.). 2 stora rotsellerier, 2 lit. vatten, 15 gr. salt, 36 små jordärtskockor, 3 msk. smält smör (60 gr.), 3—4 tryffel.
Beredning: Sellerierna skalas, sköljas och skäras hvardera i 6 skifvor. Dessa afjämnas kring kanterna, så att de blifva runda och lika stora, samt urhållas något i midten. De läggas i rikligt med kokande lätt saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka. De läggas upp med hälslef i ring på ett rundt fat. — Jordärtskockorna borstas rena, skrapas, sköljas väl, formas runda och få ligga i ättikblandadt vatten 1 tim. De sättas på i kokande saltadt vatten och få koka mjuka. — På hvarje selleribotten läggs 3 små jordärtskockor, litet smält smör hålles öfver och sist öfverströs den fint hackade tryffeln.

Blandad frukt med maräng (f. 6 pers.). 1 1/2 hg. fina katrinplommon (omkr. 14 st.), 1 hg. torkade aprikoser (omkr. 12 st.), 1 dcl. strösocker (85 gr.), 4 dcl. vatten, 1 1/2 dcl. krossocker (143 gr.), 1/2 kg. stora, vackra äpplen.
Maräng massa: 3 äggwhitor, 105 gr. florsocker.
Beredning: Den torkade frukten sköljes väl i flera ljumma vatten, får afrinna på duk och lägges hvarfals med strösockret i en kruka, vattentillsättes, och frukten får stå omkr. 12 tim. Vattnet afhålles därefter och kokas med krossocker till en klar lag, som får kallna. Äpplena sköljas, torkas, skalas skäras i 4—6 klyftor och få koka, tills de äro mjuka, men få ej falla sönder. De uppläggas med hälslef och få kallna, hvarefter lagen får koka, tills den är tjock som gelé. På ett silfverfat lägges äpplena, plommonen och aprikoserna hvarfals, mellan hvarje hvarf lägges litet af den hopkokta lagen.
Till marängmassan vispas äggwhitorna till hårdt skum och florsockeret, som bör vara siktdadt, nedröres litet i sänder, med silfveraffel, i äggwhiteskummet. Marängmassan spritsas genom gameringsträtt i vackra ränder öfver frukten och insättes i svag ugnsvärme. Då marängmassan är halftorr och har ljusgul färg, tages anrättningen ut och får kallna. Serveras med vispad grädde eller vaniljsås.

Ugnstekt torsk (f. 6 pers.). 1 torsk på omkr. 1 1/2 kg., 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 ägg, 2 msk. stötta skorpor, 80 gr. smör, 3 dcl. buljong, 1/2 dcl. hvitt vin.
Beredning: Torsken fjällas och rensas, hufvudet får sitta kvar men befrias från gälarna. Den ingnides med saltet och får ligga 1 tim., hvarefter den torkas väl, doppas i det uppvispade ägget och beströms med stötta skorpor. En långpanna smörjes med hälften af det kalla smöret. Fisken lägges i med ryggen upp och sidorna utvika och resten af smöret lägges i flockar ofvanpå den; hälften af vinet och buljongen tillsättes och pannan insättes i varm ugn. Fisken får steka omkr. 20 min., under det den ofta öses öfver och spädes med resten af buljongen och vinet. Den lägges upp på varmt fat, såsen uppkokas och afredes, om den är för tunn, med litet hvetemjöl, silas och hålles öfver fisken. Garneras med persilja och serveras med pressad potatis.

Kålrotter fyllda med ris (f. 6 pers.). 3 medelstora kålrötter, vatten, salt.
Till fyllning: 150 gr. risgryn, 6 dcl. vatten, 1 dcl. tjock grädde, 1 msk. finhackad persilja, 1 msk. smör (20 gr.), 2 ägg, salt, soja, närnsalt.
Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. socker, kålröttspad.
Beredning: Kålrotterna sköljas, borstas väl rena, skalas med tjocka skal och kokas i saltadt vatten, tills en vispsticka går lätt i genom dem. De upptagas och få afrinna väl på en duk. Ett lock skäres ut i kålrötterna som urhållas väl upifrån. De fyllas med det kokta riset, locket pålägges och rötterna ombindas med snöre, förut doppadt i kokande vatten. Smöret brynes i en järnkastrull, kålrötterna iläggas, beströms med sockret och brynas vackert, spädas med kålspadet och få sakta steka 1—1 1/2 tim., hvarunder de ofta ösas öfver. De uppläggas på varmt fat, snöret klipptes bort och såsen

Vid emaljmalning af husgerådssaker af trä, bleck, korgarbeten, blomkrukor m. m., bör alltid den bästa emalj-färgen användas. Ingen kan i hållbarhet och brillant utseende mäta sig med **China-lack**. Arsenikfri enligt nya giftstadgan.
Erhålles hos alla färghandlare. Fabrikanten: **Dorch, Bäcksin & Co. A.-B.**, Göteborg och Stockholm.

Är magen i ordning använd då Apoteket Vasens Laxermarmelad. Är ett behagligt och effektivt afföringsmedel. Pris 1 kr. per ask. Finnes å alla apotek.

Jag begärde för "Ett paket Maltkaffe", numera begär jag alltid "Ett paket

Kathreiners Maltkaffe.

Gör som jag, ty först då kan Ni vara säkra på att erhålla det äkta och välsmakande Kathreiners Maltkaffe, som sedan 25 år tillbaka vunnit det största erkännande och som numera drickes av millioner människor i helä världen.
Kvaliteten faller utslaget.

Till salu hos varje handlande.

Kathreiners Maltkaffe säljes endast i förseglade paket enligt vidstående avbildning.

Världsberömda.
SINGER & O
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filiales på alla större platser.

Mellin's Food
är bästa kraftnärning för svaga, klona barn i alla åldrar. Bok om barns uppfödning gratis och franko från Mellin's Food Depot, Malmö.

Husquarna Symaskiner
Lika bra och bättre än de bästa utländska i afseende å konstruktion, hållbarhet, samt lätt och tyst gång. Prisbilliga.
Obs. i Förmånliga afbetalningsvilkor.

FAXIN
Bästa putsmedel för alla metaller.

Ingen välklädd dam
kan numera ursäktas, om hon visar sig med öppen blus eller kjol, när det finnes en tryckknapp, som kan förhindra detta.
Använd därför
Säkerhetstryckknappen
"KLETTE"
och man riskerar aldrig, att klädningen går upp.
Alla välsorterade affärer föra
Säkerhetstryckknappen "KLETTE".

Jag är förtjust

i F. Paulis Liljemjölkcrème. Den är angenäm och för huden välgörande. Jag använder den dagligen.
(Intyg.) **Inga Berentz.**

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,
Drottninggatan 4,
utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor till in- och utlandet.
Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

SIDENHUSET

Stockholm.
Regeringsg. 32.
Detalj & Engros.
Damernas parad.
Är Skandinavien största firma för **Sidenvaror, Sammet, Spetsar, Band, Ylle- och Bomullstyger, Damunderkläder linare Tricotage, Handskar. P. D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag.**
Landets största detalj-Damskrädderi.
Lyxbeställningsafd. 2 fr. upp. Populäraafd. 1 fr.
Profver & kostnadsförslag franco.
Priserna erkändt lägre än i utlandets Sidenhus.

Lejon
Vantar & Strumpor
Försäljas
i alla välsorterade
Sybehörs-Manufaktur-
& Kortvaruaffären.

hålles öfver dem. De garneras med innanmätet i kärletterna, som brynats väl i smör samt persilja och serveras med potatis och afredd säs, beredd af kålspadet.

Till fyllningen sköljas och skällas risgrönen samt kokas mjuka i vattnet. Mot slutet af kokningen spådes med grädden. Gröten upphälles och får kallna. Persiljan hackas, fräses i smöret och iblandas tillika med de uppvispade äggen. Sist afsmakas massan med salt, soja och närsalt.

Äppelkransar (f. 12 pers.). 3/4 kg. goda stora äpplen, 150 gr. krossocker, 1 dcl. vatten (1 msk. hvitt vin).

Frityrdeg: 125 gr. mjöl, 1/4 dcl. tunn grädde, 2 äggulor, 25 gr. smält smör, 1 msk. socker (15 gr.), 1/4 tsk. salt, 2 kardemummar, 1 ägghvita.

Till kokning: 1 kg. flottyr, 2 ark sugpapper, 1 dcl. strösocker (85 gr.).

Beredning: Af sockret och vattnet kokas en klar lag, som blandas med vinet, om så önskas. Äpplena skalas, skäras i 1/2 cm. tjocka skivor, som befrias från kärnhusen med en kärnhusuttagare och få ligga i sockerlagen omkr. 2 tim., under det de försiktigt vändas 3-4 gånger. Äppelskivorna torkas därefter väl i en duk, annars fastnar ej degen på dem.

Till frityrdegen siktas mjölet i en bål, däri nedröres grädden, äggulorna, det smälta smöret och kryddorna. Sist tillsättes den till hårdt skum slagna ägghvitan. Äppelskivorna tagas med gaffel och doppas i degen, som fullständigt måste täcka dem. De läggas därefter i het flottyr och få koka tills de hafva vacker ljusbrun färg på båda sidor. Kransarna upptagas med gaffel, läggas på sugpapper att afriana, översockras och serveras mycket varma som efterrätt.

SVAR

Ä den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utlösta priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen Dieselbe, hvidan innehafvarinnan af denna signatur behagade annmla sig å vår byrå för beloppets ubekommande.

Nr 61. I Karlshamn fanns åtminstone i somras ingen damfrisørsalong, där man kunde få champonering o. s. v. Dock skulle jag vilja föreslå att ni annonserar i t. ex. Idun, Sthlms Dagbl., Sv. Dagbl. e. likn. och sedan ni fått svar kunde ni alltid genom någon person på platsen få uppgifter om närmare förhållanden. För sommaren kunde ni kanske slå eder ned vid någon badort, i hvilket fall ni säkert genom respektive kamrerarekontor kunde få behöfliga upplysningar.

Dieselbe.

— Växjö är nu i behof af en 1:sta klass damfrisørsalong, enär den nuvarande innehafvaren af den bästa »salongen» skall ingå äktenskap. Växjö är en liten fin stad, billiga hyror och skatter, dito lefnadsomkostnader.

Lillemor.

Nr 62. Kan man ej förekomma fräknarnas återkommande (sker genom att till bestrykning, innan man går ut, använda en blandning af oxgalla, alun, salt, kandissocker, borax kamfer, hvilket under 14 dagars tid dagligen skakas; aftvättas på aftonen), hvilket är betydligt enklare, måste man försöka aflägsna dem. Naturligtvis finnas en mängd medel som komma dem att »absolut försvinna», men de äro ganska dyra och innehålla ej sällan farliga beståndsdelar, hvarför de helst böra lämnas åt sitt värde. I stället vill jag förorda några blandningar, hvar till man själf kan förskaffa sig de jämförelsevis billiga ingredienserna. Vid fräknarnas aflägsnande gäller det att snabbt bortskaffa de yttre hudlagren, d. v. s. snabbare än hvad eljes är fallet, och det ernås genom vissa

ämnen, hvilka upplösa och uppmjuka huden, så att de öfre lagren så småningom vid tvättning fullständigt aflägsnas. Ett förträffligt toilettvatten mot fräcknar framställes af: 1 liter rosenvatten, hvari upplöses 20 gr. borax och 5 gr. salicylsyra. Blandningen filtreras. Användes till bestrykning af fräckarne morgon och afton. Kraftigare verkan åstadkommes af: 1 liter rosenvatten, 5 gr. klor-syradt kali, 40 gr. borax. Till tvättning rekommenderas Borax bensoétvål. De i handeln förekommande dyra pastorna beredas vanligen af mandelmjöl och honung samt vinaigre.

Dieselbe.

— De första hvitsipporna bör ni plocka och koka dem 15 minuter i helt litet vatten, tvätta därefter fräckarne morgon och afton, och de försvinna.

Lillemor.

— Mot fräcknar finnes otaligt många medel, men äro tyvärr ej så tillförlitliga. Det bästa att bleka dem med torde nog vara Fräkenpomada som fäs (till ett pris af 3 kr. pr burk) från A. B. Tekniska Generaldepoten, Ad. Fredriks Kyrkogata 13, Stockholm.

Linda.

Nr 63. Ett godt råd kan vara bra, men om det passar för alla är ej så säkert. Men här ett enkelt förslag: Hyr en liten stuga på 5-6 rum och kök, tag eder mor ut på landet, till en enkel men vacker och besökt badort, hyr ut rum till sommargäster, servera dem frukost och kväll, hemma, det går lätt om man är frisk och hurtig. Annonsera edra rum i Idun, och ni kan vara säkra om en god inkomst. Under vintern kan ni mycket väl sysselsätta eder med väfning eller andra handarbeten, spetsöm är ett intressant och lönande arbete. Undervisning i väfning kan man erhålla i hemslöjds-magasinen i närmaste stad, där kursen är mycket billig och lärorik. Karamellkokning är ej så lönande, om man själf ej vill sälja dem, återförsäljare begära 50 öre på kronan, så förtjänsten är ej så stor. Se efter i Svenska Kurorter, som fäs i bokhandeln för 25 öre, hvilken plats ni själf önskar. Källvik är en enkel och treflig liten badort, af stockholmare eftersökt, med flera andra småplatser, som kunna vara förtjuande. Gör ett försök och mycken glädje väntar eder.

Lillemor.

— Det vore nog oklokt af eder att i dessa bistra tider byta bort en fast kontorsplats mot den ovissa inkomst karamellkokning eller väfning kan ge, då ni först måste lära eder detta och alltså bli nybörjare i något af dessa yrken. Att ni finner kontorsarbete ensidigt, måste bero på, att ni icke är inne i detta arbetes alla detaljer. Ty det är väl mångsidigt om något. Bokföring t. ex. är ju både omväxlande, intressant och fordrar intelligens och energi och spännande sen, tänk på bokslutet! Hvilken skön känsla af befrielse, när det ligger klart på bordet och hur roligt att börja »lägga upp» det nya sedan!

Och korrespondensen fordrar ju, att man alltid är uppmärksam och följer med samt ständigt utvecklar sina språkkunskaper och vinner färdighet i stenografi och maskinskrifning. Kas-san och expeditionen äro ju också kräfvande, och jag förstår inte, hur ni kan finna något af allt detta ensidigt. Kamratlivet kan också hafva något uppriskande med sig, men det kan ju på en del kontor vara tvärtom. Jag vill föreslå, att ni genomgår några afton- eller korrespondenskurser i olika ämnen. Säkert skall ni då få större aflöning, antingen på det kontor ni är eller och kan ni söka eder en bättre plats. Hushållssysslor äro ju ansedda vara betydligt mera omväxlande än kontorsarbete, men äfven dessa bli enformiga, då detsamma och detsamma dagligen behöfver göras om.

Jag för min del sköter med stort nöje de husliga sysslorna, men med ännu större nöje bokföringen på ett kontor, det är den, som ger den största valutan. När man har sin mor att arbeta för, så blir det ju alltsammans dubbelt så roligt.

Kajsa.

Nr 64. Själfr har undertecknad sedan många år en sådan diskhylla, som jag finner ovärderlig. Den består af en botten, ungefär 1 meter lång och 25 cm. bred, midt på och på längden äro tvenne smala slårar pålagda (så att tallrikar och fat ej komma i beröring med själva botten) samt tvenne sidor, på ena sidan 20 centimeter breda, på andra 10 centimeter, lådan blir sålunda slutande. Mellan dessa sidoväggar äro anbringade 16 smala pinnar, mellan hvilka fat, tallrikar o. liknande stjälpas, dessutom finnas på sidorna i uppståående ställning två 20-centimeterhögna pinnar öfver hvilka tillbringare kunna stjälpas samt 10-12 10-centimeterhögna för thé- och kaffekoppar. Har man vid diskningen två baljor, den ena med lagom varmt vatten och en aning Sunlight tvålv för själfva diskningen, och den andra med hett vatten för sköljningen (alla säs- och fettrester samt för öfrigt alla matrester bortorkas före diskningen med tidningspapper), och porlinet så ställes direkt i tallriksstegen, torkar det snabbt af sig själf och blir blankt och mycket vackrare än då det torkas.

Skall gärna sända en skiss om så önskas.

Dieselbe.

Nr 65. Till äkta mandeltårta användes intet smör. 24 äggulor vispas 1/2 timme med 250 gr. strösocker, därefter ytterligare 1/2 timme med 12 till skum slagna ägghvitor. Slutligen nedröres 270 gr. skalad och rifven sötmandel och 27 gr. d:o biter. En form smörjes och mjölas, smeten ihålles, men bör formen fyllas blott till 2/3 delar. Då tårten under gräddningen faller ned, är den färdig. Ugnsvärme som till hvetebröd. Är öfvervärmen för stark, pålägges ett smörpapper. Detta är en fin och delikat tårta. Mandeltårta med smör: 8 hela ägg vispas med 425 gr. socker, 425 gr. smör, tvättadt och rördt till skum, 425 gr. skalad och rifven sötmandel, 16 bittra, 425 gr. prima hvetemjöl. Kan läggas kräm eller sylt emellan och glaseras. (Gräddas som föregående, men något svalare ugn.)

Dieselbe.

Nr 66. Finns domare, kronofogde eller annan statens tjänsteman i närheten, kan ni möjligen hos denne få renskrifningsarbete. Eftersom ni är kunnig i finare sömnad, kunde ni kanske hemma utföra linnesömnadsarbete, det är ett snyggt arbete och betalas någorlunda. För enkla skjortor (utan stärke) 1 kr., finare linnen d:o, nattlinnen 1,25-1,50, natttöjor och kalsonger 75 öre-1,25, beroende på hur mycket arbete med veck, broderi insättningar o. d. Har ni en ny maskin, på hvilken kan sys hälsöm, betalas sådan med kr. 1,25-3 kr. pr meter å lakan o. örngått, allt efter hälsömsbredd — linnekragar med hälsömsbårder säljas till kr. 1,00-2,50, och bruka vara begärliga.

MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN

Den modernaste fabrikation och noggrannaste urval af råvarorna äro bidragande orsaker till den så ojämförligt fina, jämna kvaliteten.

Kom ihåg MUSTADS

"BÄSTA-VÄXT"

Passar det eder kanske att insamlas medicinalväxter, eller plocka svamp till torkning eller konservering. Bor ni nära stad, kan den lätt säljas — på min ort betalas t. ex. 40 öre för en liter murklor eller kantareller, nyplockad. Jag hoppas dessa rader kunnat vara eder till någon nytta och att edert företag må kronas med framgång!

Dieselbe.

Nr 67. På danska kusten finnas många lämpliga platser, men äfven Skåne har många sådana, likaså Bo-

huslänska skärgården, där man kan lefva mycket billigt och få tillfälle till bad, segling, fiske o. s. v. En ännu föga besökt plats, som troligen en vacker dag blir en lika modern badort som det nu eftersökte Falsterbo, är Mellbystrand utanför den lilla staden Laholm, vid den vackra Lagan; där är en milslång, härlig sandstrand och de ljufligaste salta hafsbad, ett bra hotell eller pensionat med ytterst moderata priser. Något egentligt »lifligt umgängeslif» förekommer ej, men

Schweizer's Broderier

direkt från Schweiz, tull- & portofritt till bostaden!

Begär redan i dag vår kollektion, innehållande 80 nya modeplancher med broderade mönster, som visa det mest förtjusande utförande af de berömda Schweizer-broderierna, jämte katalog öfver tvättbroderier och andra små artiklar med äkta Schweizer-broderier.

Denna rikhaltiga kollektion sändes franko till påseende mot insändande af ett 20-öres frimärke.

Den innehåller prover på: Blusar och dräkter för damer, unga flickor och barn — af batist, voile, krepp, transparent, lärft o. s. v. samt det nyaste i sidentyger från kr. 2.35. Våra broderier äro osydda och kunna lätt förfärdigas efter hvilket tillskärningsmönster som helst.

Samtidigt offerera vi vår kollektion af det nyaste i sidentyger till klädningar och blusar: krepp, duchesse, skotsk etc. samt Schweizer-batist från 95 öre metern. Synnerligen rikhaltigt urval i svart, hvitt och kulört. Denna kollektion sändes också franko till påseende mot ett 20-öres frimärke.

Schweizer & Co. Luzern, 10 (Schweiz).

Just därför att den bland andra värdefulla kosmetiska ämnen innehåller friskt äggämne är F. Paulis Ovicula tvålv det yppersta hudförsköningsmedlet.

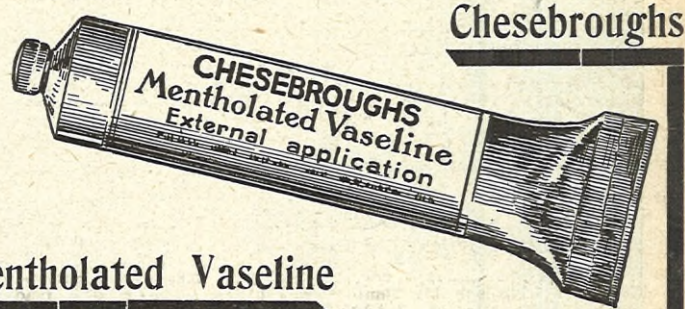
För den nytödde.

Komplett utstyrsel, 3 omgångar, väl-sydt af bästa material. Pris 10 kr. pr kartong. Presentkartongen 14 kr. Fru Caspersson, 9 Karlsundsg., Örebro.

Blixtnabbt
blankas Skodonen med

och blankborsten
Viking

Mentholated Vaseline

Om Ni fått

en grundlig förkylning med snufva och hufvudvärk, så gå till närmaste Apotek, kemikalie- eller parfym-affär och köp en tub

Chesebroughs Mentholated Vaseline

Gnid sedan in panna, tinningar och näsa med detsamma, och Ni skall utan tvivel finna, hvilket behag ligt och osvikligt botemedel det är.

Säljes endast i tuber å 50 öre och 1 kr.

OBS! »Chesebroughs Vaseline» är den enda äkta Vaseline som finnes, hvarför noga torde tillses, att den köpta Varan bär namnet:

Chesebrough Mtg. Co. (Cons'd) New York.

jag känner ett par familjer som i år ämna tillbringa en 3:dje sommar där, hvilket väl får bevisa att de trifts. En liknande, anspråkslös plats är Lerhamn, omkring 50 minuters promenad från »Kullen». Skelderviken, strax vid Engelholm, är en härlig plats med samma strand som nyssnämnda Mellbystrand, ehuru mera besökt (omkring 300 badgäster). Har varit där 4 sommar och trifts utmärkt. Vill man ha eget hushåll, kan det lätt gå för sig. Man kan då få 3 rum, veranda, kök o. s. v., möblerade med servis och köksuppsättning, för 275—500 kronor (där finns anspråkslösa bostäder och nyare villor) för hela sommaren, men kan man också hyra från 1 juni—15 juli eller 15 juli—1 sept. Många föredraga baden under andra säsongen. På badhotellet kan eljes erhållas hel inackordering till moderata priser. Sedan ha vi ju de lifligare frekventerade Mölle samt det förtjusande Arild, hvars vackra natur lockar dit många artister. Likaså Båstad och Malen. Af de bägge sistnämnda föredrager jag Båstad, som ligger särskildt vackert, och der man kan vistas både dyrt och billigt, beroende på hur man vill inrätta sig. Där finns ett stort hotell och många villor. Men vill man bo billigt, bör man hyra i staden, där husrum fås billigt. Ungdomen trifs nog bättre vid någon af dessa badorter med rikare sällskapslif, dans o. s. v.

Viken är också en omtyckt plats. Likaså Kåringön med sin klipptur. (står gärna till tjänst med upplysningar.) Upplysningar erhållas tillförlitligast och utförligast från respektive badorters kamrere eller (såsom i Mellbystrand) från badhotellet. Man kan för öfrigt äfven vid de mera besökta och kända badorterna, som t. ex. Varberg, Marstrand, Strömstad, Lysekil, Fiskebäckskil, m. fl. lefva jämförelsevis billigt, beroende på hur man inrättar sig. Man behöver ju

ej välja de dyraste hotellen utan hyra billigare bostad och äta på pensionat, ha eget hushåll helt eller delvis o. s. v.

Beträffande badorter på danska kusten, så finns det många vackra platser mellan Helsingör och Köpenhamn, där man kan uppehålla sig på ofta billigare villkor än i Sverige. Vedbæk, Skodsborg, Taarbæk, Klampenborg, Bellevue, Hvidöre, Skovshoved, Sneckersteen, Espergærde m. fl. För upplysningars vinnande om dessa danska paltser råder jag eder att skriva och begära upplysningar från »Danskt Kvinderaads kontor, Store Kongensgade 92 I sal, Köpenhamn. Naturligen kan ni äfven begära prospekt direkt från ofvannämnda platser. Dieselbe.

N:r 68. Jo, det finns en sådan byrå, nämligen »Svenska Namnregistret», Malmö, där inregistrering för namnskydd verkställs. Arsaftigen är 3 kronor. Dieselbe.

N:r 69. Ja, trakten lämpar sig kanske för ändamålet, d. v. s. där är kanske riklig tillgång på sådana slag af medicinalväxter att det lönar sig. I så fall gjorde ni nog klokast om ni skref till Sv. Medicinalväxtföreningen, Apoteket Leoparden, Stockholm, Va, då ni finge veta hvilka slags växter som lättast och mest lönande afyttras. Är det godt om svamp, torde det vara lika lönande att insamla och torka eller konservera sådan, och det är ej heller så besvärligt. Dieselbe. (Forts.)

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA. »Sommaren 1915.» Pris pr gång 3:— kr. »Enkelt hem.» Annonsen kostar 2:50 Likvid i postanvisning.

EDV. NERLIEN, A.-B.

STOCKHOLM - - LUND

Sveriges bäst sorterade fotografiska affär.

Bästa inköpskälla för fotografer och amatörer.

CLOETTAS GULD-CACAO i vidstående förpackning säljes överallt 1 HEKTO 45 ÖRE

Sveriges märkligaste kvinna, Birgitta Birgersdotter, af C. M. Palmgren, med många illustrationer samt släktaförlag, Wilhelmsons förlag, Stockholm. Pris 3 kr. Ur en anmälan i Svensk Kyrkotidning: Det är länge sedan anmäl såg något så utsökt vackert i bokväg, som denna. De talrika illustrationerna äro rent af konstverk; tryck och papper äro förstklassiga. Och med hänsyn härtill äro tre kronor ett billigt pris. Må arbetet, såsom det är afsedt, få sprida kunskap om och kärlek till, hvad Sverige i gångna tider ägt stort och minnesvärdt och mana oss att tro, ofra och tjäna såsom många bland de gamle gjorde.

Holmens Pensionat

och Hvilohem med härligt läge å småländska höglandet rekommenderas rekreationssökande året om. Stärkande luft, barrskog, bad, läkare, goda kommunikationer, språk- och musiklektioner, billigare priser. Box 21, Marianelund.

Harfvalotteriet

till förmån för Föreningen själförsörjande Bildade Kvinnors Hvilohem. 50,000 lotter à 2 kr. Vinstvärde 60,000 kr. Bland de högsta vinster märkas Möblemang till 3 rum o. hall m. m. 5,000. Motorbåt 3,000, Pärlhalsband 2 100, Flygel 1,500, Linneutstyrsel 1,500, Fullständig bordsuppsättning af nysilfver o. alpacca 1,300, Motorcykel 1,035, Bibliotek 1,000, Pianino 985 etc. Lotter erhållas efter rekvisition märkt I under adress Harfvalotteriet, Skepparegatan 19, Stockholm, antingen mot postförskott eller mot förskottslikvid 2 kr. jämte kostnad för porto och dragningsista (35 öre).

Anna Josephson, v. ordf. i S. B. K:s styrelse. Lotteriets föreståndare.

Formamint-Tabletter

äro förträffliga

icke endast som desinfektionsmedel vid de förkylningssjukdomar, som angripa mun, hals och svalg, såsom angina etc. utan också ett utmärkt profylaktiskt (förekommande) skyddsmedel mot influensasjukdomar sådana som influensa, difteri etc.

Formaminttabletter aflägsna obehaglig lukt och dålig smak ur munnen och äro speciellt att rekommendera för personer, som röka mycket.

Formaminttabletter äro outhärliga för resande, talare, sångare och skådespelare.

Formamint säljes å alla apotek i originalglas å 50 tabletter till ett pris af Kr. 1: 75.

Broschyrer och prof gratis och franco från:

Formaminttabletter rekommenderas af öfver 10,000 läkare.

Sanatogens Generalagentur, Afdelning Formamint, Kungsgatan 59, Riks tel. 12195 - STOCKHOLM - Postbox 39 - Allm. tel. 6395.

Gör kr. 50: — nästa lördag (betalningsdag) genom att sälja Vacuum Tvättapparaten.

»Patent».

»Bästa artikel jag sålt hittills, rapporterar en.»

Försäljningspriset är

Kr. 4: 75

Agenter tjäna stora pengar.

Försäljning göres i hvarje hem, ty hvarje familj har tvättbehov och efter det den förevisats kunna de ej undvara den.

Den tvättar på 3—6 minuter en balja kläder utan att Ni behöver taga med fingrarna i tvätten. De mest ömtåliga plagg ta ej skada. Arbetet utföres ledigt utan ansträngning. Apparaten suger och pressar het såplut, luft och ånga fram och åter genom kläderna. Ett barn kan sköta den. Kunderna stå förvånade vid förevisningen. Tillskrif oss i dag! Amerikanska Maskinimporten, Härryda.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

VÄL REKOM. BARNSKÖTERS KOR erhålla platser genom Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsgatan 107. Exp.-tid 9—4, lördag. o. helgdagsaft. 9—2. Riks. och allm. telef. 4047.

HUSFÖRESTÄNDARINNEPLATSEN är den 1 nästa maj ledig i prästhem i Skåne. Sökanden bör vara kompetent att med tillhjälp af jungfru kunna sköta ett mindre hem, äga bildning, vara villig ta vård om en 4-årig fosterson och ha musikalisk utbildning. Alder helst ej under 35 år. Vid sann gudsfruktan fästes stort afseende. Ansökan med foto sändes till pastorsämbetet i Svalöf före den 30 dennes. Tel. 54.

SOM MEDLEM AF FAMILJEN, två personer, finnes tillfälle för infödd fransyska att för konversation tillbringa sommaren å större landställe i närheten af Stockholm. Svar till »Conversation 1915», Idunns exp.

Å LITEN EGENDOM vid västkusten finnes 1 juni plats att tillsammans med husmodern sköta hushållet. Helst önskas bättre landbrukaredotter, något hemma i matlagning och med lust för husligt arbete; ej tvätt och skurning. Jordbruket skötes af statfolk. Vatten- och värmeledning, telefon finnes. Svar till »Familjemedlem», Onsala p. r.

EN BÄTTRE, ENKEL och snäll flicka, kunnig i handarbeten, erhåller plats i liten familj utan barn, öfver sommaren på landet. Familjemedlem. Sv. med lönepret., ålder o. foto till Fru Anna Solovjeff, 56 Kungsg., Sthlm.

SOM SALLSKAP OCH HJÄLP åt åldrig person finnes plats mot fritt vivre. Svar till »God familj», Allm. Tidn.-kont., Gust. Ad. torg.

PLATS FINNES i ett stilla, naturskönt hem på landet, för ett äldre, ordentligt fruntimmer. Bör som hjälpredda vara kunnig i enklare matlagning. Husfru finnes. Svar till Uddevalla 183.

HUSMODERSPLATSEN (endast för ekonomiafdelningen) vid länslasarettet i Hudiksvall är till ansökan ledig att tillträdas den 1 nästkommande juni. De sökande, som böra vara fullt förtrogna med skötandet af ett hushåll af 150 personer dagligen, skola till ansökningshandlingarna bifoga prest- och läkarebetyg, nödiga kompetensintyg och fotografi. Ansökningarna, egenhändigt skrifna och ställda till lasarettsdirektionen, skola vara dit insända senast den 15 maj. Löneförmanerna äro 600 kronor årlig lön, 3 ålderstillägg å 100 kronor, efter 2, 5 och 9 år, eget rum, allt fritt. 3 månaders ömsesidig uppsägningstid. Lasarettsdirektionen.

I PRÄSTFAMILJ får hurtig flicka, helst sängkunnig, plats att biträda moder med värden om ett 9 mån. barn, helt ansvara för en 5 och en 3 års gosse, tvätta, stryka och laga åt dem samt biträda något i städning. Sökande bör vara van att tillgodose barn, tjänstvillig och vänlig samt förbinda sig till platsen på 6 mån. Svar med betyg, åldersuppgift o. lön, till »G. M. A.», Klagstorp.

TREFLIG, STILLSAM DAM med ordnings- och sparsamhetsinne, van vid göromål i mindre, enkelt familjehem med 2 barn i skolåldern, får plats som familjemedlem i sjuk husmodersställe. Något sykkunig samt musikalisk önskvärd. Ej under 25 år. Insänd bref med rek. till »M. W.», Idunns exp. f. v. b.

EN UNG, PALITLIG, BILDAD TYSKA önskas under sommarmånaderna som hjälp och sällskap åt 4 barn mellan 14—15 år. Svar med foto, betyg och lönepret. till Dr. Wennerberg, Erik Dahlbergsgat. 14, Göteborg.

Florodol-Tvålen är damernas favorit-tvål och en idealisk barnvål.

Säljes överallt å 60 öre

Parfymeri FLORA GEFLE

Tvättförestånderska.
Befattningen såsom tvättförestånderska vid Lunds hospital och asyl är till ansökan ledig med tillträde den 1:sta nästkommande juni. Den kontanta lönen utgör 600 kr. jämte åldersstillägg efter 2, 5 och 10 år med 10, 20 och 40 % förhöjning. Dessutom tillkomma naturförhöjningar, bestående af 1:sta klassens kost, möblerade rum med uppvärmning och belysning jämte fri tvätt.

Ansökan åtföljd af en kortare lönbeskrifning, präst och läkareintyg samt betyg utvisande kompetens för platsens skötande, ingifvas hit innan den 10 instundande maj. Sökandens ålder bör vara omkring 35 år men dock ej överstiga denna.

Vidare upplysningar kunna inhämtas å Hospitalkontoret, Lund, mellan kl. 10—2 på dagen.

Bildad, praktisk bättre flicka, omkr. 25 år, frisk och hurtig, från godt landtr.-hem, villig deltaga i alla husliga sysslor samt delvis på egen hand förestå hemmet, erhåller plats på landt gård under sommarmånaderna. Svar med foto märkt »Gemensam trefnad», Länsstidningens kontor, Kristianstad.

Ensamjungfru, stadgad och ordentlig samt med de bästa rekommendationer, villig deltaga i vården af en snäll, ej smittosamt sjuk, erhåller plats i 3 pers. hushåll den 1 maj. Anmälan till Fru Anna Wahlberg, Marnäs, Ludvika.

ELEVER
i Gobelinväfvad emottages hos Ameli Fjæstad, Rockst, Arvika.

Skolkökslärarinnor.
Vid Hushållsskolan i Lund blifva två lärarinneplatser lediga den 1 aug. Ansökningar jämte betygsafskr. ställda till styrelsen ins. före den 10 maj.

Föreståndarinnebefattningen
vid Adalens landthushållsskola i Västernorrlands län är till ansökan ledig före den 30 april. Platsen tillträdes den 15 maj och varar tjänstgöringstiden 3 event. 5 mån. Aflöningen utgår med 100 kr. jämte fri kost och fritt husrum pr tjänstgöringsmånad. Vidare upplysningar lämnas af skolans rektor, adr. Multrä.

Husmodersbefattningen
vid lärarinnornas ålderdomshem Ro på Lidingsö är för bildad person till ansökan ledig. Tillträde hösten 1915. Sökanden bör ha skött liknande plats äga vitsord och ekonomisk o. praktisk dughet och förmåga att skapa trefnad och hemkänsla. Någon kunskap i sjukvård önskvärd. Löneförhöjningar: omkr. 500 kr., allting fritt och bostad af två rum.

Ansökan, ställd till styrelsen i Förentningen Ro och åtföljd af läkarbetyg, uppgift om ålder och referenser insändes före 1 maj till fröken A. Lithner, Stockholm, Valhallavägen 37.

Värdinneplats
i ensam tjänstemans hem erhålles efter ansökan, åtföljd af ref., foto samt uppgift om löneanspråk. Sökande bör vara gladlynt, musikalsk, helst religiös samt i åldern 20—25 år. Svar till »Maj» under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Sthlm., f. v. b.

Föreståndareplats.
För svensk hemslojd intresserad och i öfrigt kompetent person — helst kvinnlig — kan den 1 oktober 1915 få övertaga Örebro läns Slöjdförningens utställning och försäljning af hemslojdsalster i Örebro. Närmare upplysningar lämnas af sekreteraren ritläraren K. O. Lindblom, Örebro.

Exam. Sjuksköterska
erhåller plats som sjuksköterska och församlingssystem i Forsa församling, Gefleborgs län. Grundlön 500 kr. med 2 åldersstillägg, husrum och vedbränd. Allvarligt sinnad sökande må insända nödiga handlingar till kyrkorådet, adr. Forsa, före inst. 15 maj.

Tvätteriförestånderska
lämplig att själfständigt handhafva ledningen af arbetet i härvarande tvättanstalt erhåller anställning, och mottagas ansökningar åtföljda af betygsafskrifter och frejdobetyg före 1 maj. Närmare upplysningar lämnas af Norrköpings Arbets- & Försörjningsanstalts systemansvarig, adr. Sandbyhof, Norrköping, Tel. 1030.

Tvättförestånderska-platsen
vid Västerviks hospital blir ledig 1 juni. Lön 450 kr. med åldersstillägg efter 2, 5 och 10 år, funktionärskost, bost. m. m. Betygsafskrifter, läkarbetyg och porträtt ins. senast den 1:sta maj till Hospitalskontoret.

Öfersköterskeplatsen
vid Gefle stads anstalt för sinnesslöa är ledig att tillträdas 1 aug. Lön 500 kr. pr år och allt fritt. Ansökningar åtföljda af präst- och läkarbetyg samt intyg om vana vid sjukvård af ifrågakvarande slag, insändas före den 20 maj till 1:ste provinsialläkaren A. Larsson, Gefle.

Allm. och Sahlgrenska Sjukhusets
operationsafdelning önskas fr. d. 1 juni—15 sept. vikarie för narkotikösören under 1 mån. och för 2:dra operationssköterskan under 2½ månader. Ansökningarna ställas till Professor K. Dahlgren, Göteborg.

Husmodersplatsen
vid sanatoriet å Löt, i närheten af Strängnäs är ledig att tillträda den 1 nästkommande juli. Lön 720 kr. kontant pr år jämte fritt vivre, 2 åldersstillägg å 150 kr. Den sökande skall förut ha innehaft husmodersbefattning och därjämte vara fullt utbildad sjuksköterska. Närmare underrättelser om älliganden erhålles af sysslomannen vid sanatoriet. Ansökningshandlingar jämte prästbevis om ålder skola insändas före den 24 nästkommande maj under adr. Direktionen för sanatoriet å Löt, Malmby.

PLATSSÖKANDE
HOS VÄNLIG FAMILJ önskar glad, bättre flicka plats, att hjälpa till i hemmet. Kunnig i handarbete. Tacksam för svar till »Helst Västskustens», Kalmår p. r.

KV. EX. SJUKGYMNAST med flerårig praktik önskar för sommaren plats i familj. Fina ref. af läkare. Svar till »Ex. Massös», Tidningskont. Karlavägen 8, Sthlm.

SJUKSKÖTERSKA önskar plats nu genast (kunnig äfven i att sköta ett mindre hem) i familj eller hos ensam herre eller dam. Goda rek. Svar till »E. L.», Gumaelii Annonb., Malmö, f. v. b.

EX. KVINNIG SJUKGYMNAST önskar plats på landet i familj eller medfölja till badort. Svar till »Språk-kunnig gymnast» under adr. S. Gumaelii Annonbyrå, Sthlm., f. v. b.

UNG FLICKA, som genog. hush. skola, kunnig i alla i ett hem förek. görom., barnkär och något musikalsk önskar plats i fam. där jungfru finnes. Svar till »Maja», Västerlånggatan 5, Kristinehamn.

UNDER SOMMAREN önskar dam plats i bildad familj som lärarinna för barn i musik och engelska och som sällskap till husmodern. Svar till »Sommaren 1915 H. N.», Vasaplatsens kiosk, Göteborg.

BÄTTRE, BARNKÄR FLICKA önskar plats i fin familj, kunnig i ett hem förekommande sysslor. Svar till »Glad och hurtig», Oskarshamn p. r.

EN BÄTTRE FLICKA önsk komma i liten familj som husmoders verkliga hjälp. Kunnig i matlagning, bakning, handarbeten (äfven något sykunnig). Lön önskas. Svar till »Karin 20 år», Iduns exp.

BILD. 25-ÅRIG FLICKA, kunnig i matl., handarb. m. m. samt van vid sjukvård, önskar plats i god familj. Svar till »Hjälp o. sällskap», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BILDAD, musik. flicka önskar under sommaren plats i treflig familj att undervisa i musik och för öfrigt vara som hjälp och sällskap. Någon lön önskvärd. Ref. finnes. Svar emotes tacksamt till »21 år», Nord. Annonbyrå, Göteborg.

29-ÅRIG BÄTTRE FLICKA som genogått sjukhuskurs samt 4 års tid arbetat i sjukvård, önskar plats som hjälp och sällskap hos äldre herrskap eller ensam herre eller dam. Biträder gärna med lättare hushållsgöromål eller skriftning. Betyg och referenser finnas. Tacksam för svar till postfack 39, Eslöf.

MOT FRITT VIVRE önskar 18-årig, gladlynt flicka plats i bättre familj. Har genogått hushållsskola. Svar till »Medlem af familjen», Allm. Tidn.-kont., Gefle.

PÅ LANDET, helst å herrgård, önskar ung, elementarb., musik. flicka plats som fruns hjälp och sällskap, läsa läxor med barn, skrifgöromål o. dyl. Svar emotes tacksamt till »Familjemedlem R. L.», Iduns exp. f. v. b.

NORRLANDSKA önsk. plats som husmors hjälp o. sällsk. Kunnig i matl., bakn., handarb. samt något kläd- o. linnesöm. Svar till »Norrländska maj 1915», Sundsvall p. r.

FOLKSKOLLÄRARINNA, elementarbildad, musik., önsk. vik. el. guvernant-plats. Svar: »Barnkär», Västerås p. r.

HURTIG, 18 ÅRS FLICKA, som med goda betyg genogått åtta klasser, önskar i början af maj (ev. juni) komma i godt hem på landet att deltaga i trädgårdsarbete eller undervisa barn. Svar till »Fritt vivre», Iduns exp., Sthlm.

EN BÄTTRE FLICKA önskar plats i treflig familj som hjälp och sällskap. Är van vid alla inom ett hem förekommande göromål. På lön fästes mindre afseende, blott ett vänligt och godt bemötande. Tacksam för svar under adr. »T. J.», Iduns exp.

MUSIKLÄRARINNA, elev af Rich. Anderson, önskar under sommaren komma till godt hem på landet, helst präst- eller herrgård, för att mot fritt vivre undervisa i pianospelning samt deltaga i husliga göromål. Svar till »Musiklärarinna», Iduns exp. f. v. b.

UNG, EXAM. KVINNIG SJUKGYMNAST önskar plats från nästkom. 15 maj eller sedermera såsom assistent till läkare vid badort eller ock i familj. Svar till »Officersdotter», adr. Iduns exp., Sthlm., f. v. b.

FLICKA, som genogått 8:de klassen, önskar att som familjemedlem få komma till god familj, helst där ungdom finnes, för att under äldre erfaren husmors ledning få deltaga i husliga göromål. — Vill betala. — Svar till »Klass 8» under adr. S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

BILDAD NORRLANDSKA önskar under sommaren plats å mindre herrgård el. dyl. för att som husmoders hjälp och sällskap deltaga i inomhus förekommande göromål samt trädgårdsarbete. Rek. från förut innehaft plats finnes. Svar till »Frisk och glad», Iduns exp. f. v. b.

SKOLBILDAD, anspråklös flicka önskar plats i treflig hem, helst på landet. Sv. t. »Inga 1915», Jönköping p. r.

UNG, MUSIKALISK FLICKA med goda kuns. och fina rek. önskar under sommaren plats i familj för nytta och sällsk. el. barnens undervisning. Små pret. Svar till »Hemtrefnad», Gumaelii Annonbyrå, Stockholm.

YNGRE TYSK DAM af god familj, fransktalande, musikalsk och barnkär, önskar under sommaren plats i god familj. Personliga rek. Svar till »A. Z. 1915», Iduns exp., Sthlm.

FÖR ATT KOMMA i åtnjutande af praktik i ett hems mångahanda göromål önskar ung lärarinna mot fritt vivre komma till präst- eller herrgård — 19 juni—19 aug. Är något sykunnig. Svar t. »Praktik», Iduns exp. f. v. b.

UNG LÄRARINNA önskar mot fritt vivre under tiden 19 juni—15 aug. plats i präst- eller tjänstemannafamilj. Deltager i alla inom ett hem förekommande göromål. Är villig undervisa barn i smaskolans ämnen. Sv. t. »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

Stickade Silkeskofter
från Kr. 14:—
Alla Färgställningar. Alla Storlekar.
Nu inkomna hos
J. F. HOLTZ
STOCKHOLM,
Brunkebergstorg 5 - Stora Nygatan 35
Sturegatan 8.

Kvinnl. Gymnastikdirektör
utex. från G. C. I. samt med praktisk från utländskt institut önskar under sommaren plats å badort eller i familj. Svar till »24 år», Iduns exp. f. v. b.

Ung Engelska
af god familj, lärarinna, skicklig i franska o. pianospelning, önskar aflönad anställning i familj under juni—aug. Goda svenska o. franska ref. Svar med löneerbjudande till »B. L. A.», Iduns exp. f. v. b.

Seminariebildad Schweiziska (franska) af god familj, praktiskt dugh. van lärarinna, kunnig i engelska, önskar aflönad plats under juni—aug. Goda svenska o. engelska ref. Svar med löneerbjudande till »S. R.», Iduns exp. f. v. b.

Småskolelärarinna
önskar under sommaren komma i bättre familj på landet för att läsa med barn. Vill gärna deltaga i husliga sysslor. Kunnig i finare handarbete. Svar till »Maj 1915», Kiosken, Gust. Ad. Torg, Malmö.

Enkel och husligt intresserad småskollärarinna
önskar under sommarferien plats mot fritt vivre. Svar till »1880», Iduns exp. f. v. b.

Från och med
maj månads början sökes anställning i familj af ung flicka, som genogått kurser i matlagning och klädsömnad. Svar med löneuppgift och villkor f. ö. motes af »Ada», Helsingborg p. r.

Väflärlarinna
söker plats till anstalt (flerårig vana i dylik), skola eller hem. Svar till »E. L.», Iduns exp., Sthlm., f. v. b.

Plats i familj
önskas under sommarferien som hjälp mot fritt vivre. Svar till »Lärarinna, 24», Iduns exp.

INACKORDERINGAR.
FÖR SKOLYNGLING, 1:sta ringen, önskas inackordering på landt gård, där jämnåriga finnas, under ett par månader af sommaren. Svar till »Anders 14 år», Iduns exp.

INACKORDERING i respektabelt, bildadt hem på landet (ej prästgård) sökes, för en snäll och glad 18 års flicka, med rättighet och skyldighet att deltaga i husliga sysslor, inklusive matlagning. På verkligt omvärdigt omvärdigt göres i främsta rummet räknad. Tillfälle till bildande umgängesliv önskvärdt. Svar med närmare upplysningar emotes tacksamt till förmyndaren under märke »Direktör F.», Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

SVÄRDSJÖ HVILOHEM erbjuder hvila och hemtrefnad i lugn, vacker trakt af Dalarna. Närmare meddelar fröken Lydia Johnson, Svärdsjö. Riks 29.

VID SILJAN kan inackordering erhållas för längre eller kortare tid hos Fru Anna Landberg, Vikarbyn. Moderata priser.

God INACK. kan erhållas i godt hem. Förstkl. hus med nut. bekvämligh. Fina ref.: mod. priser. Rikstel. 10462 eller skriftligt till »Godt hem», Iduns exp.

I DALARNA. Å mindre pensionat erbjudes god och billig inackordering på längre och kortare tid. Adr. Fru Anna Lindberg, Leksand.

INACK. önskas för ung kvinna under 4 veckors semester, från 15 juni. Endast beroende af priset. Sv. t. »Karlakrona», Karlakrona p. r.

HVAR FINNS någon barnlös familj som utan ersättning skulle vilja taga en frisk och rar gosse på 3 år som egen, frägas af ogift moder som genom faderns frånfalle är ensam att försörja den lille. Sv. t. »Harry», Iduns exp. A. T. 21740.

I Kalfsviks prästgård, 2 mil från Växjö, 1/2 mil från Uråsa järnvägsstation mottagas instundande sommar konfirmander som sällskap åt egen gosse under tiden 1 juli—15 aug. Adr. Kyrkoherde Hjelmgren, Kalfsvik.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hviloem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris 3 kr. pr dag, 70 å 80 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

Konfirmander.
I prästgård med friskt läge på småländska höglandet mottagas i sommar under 6 veckor några flickor till inackordering jämte undervisning tillsammans med egen dotter. Vidare meddelar Kyrkoh. Axel Ekberg, Löneberga.

Göteborgs lärarinnehem, BÅNGSBO.
Anmälningar för sommaren 1915 insändas före 1 maj till föreståndarinnan, adr. Bångsbo, Kullavik. Tel. Kullavik 1. Prisförhöjning under dyrtiden 25 öre.

Konvalescenthem för barn
beläget 550 fot öfver havet i skogrik trakt 55 min:s resa från Göteborg, mottager friska och klena barn för rekreation. Anmälningar för sommaren mottagas nu och prospekt sändas på begäran. Ferieläsning kan erhållas.

Tyra Rinman, utex. sjuksköterska, Fagerhult, Hindås. Rikstel. 16 Hindås.

Furudals Pensionat
Gamml bruksherrgård i Norra Dalarna vid Ore älf.
Enastående lämplig rekreatjonsort för vintern. Härlig vinternatur. Jakt o. fiske. Turistföreningen lämnar närmare upplysningar. Fru G. Wuttke, f. d. inneh. af Stjernfors Pensionat. Rikstel. Furudal 20.

SVISTER MAJAS BARNPENSIONAT LYCKEBO, RÖNNINGE.
Pensionatet är beläget på det natursköna Rönninge. Mottager barn mellan 3—12 års ålder. Skötas af utexaminerad sjuksköterska. Närande och god kost. Lämpligt för barn, som behöfva vistis på landet. God vård. Särdeles lämpligt för barn, hvilka föräldrar ej kunna medfölja. Pris pr dygn kr. 3. Lungtuberkulösa barn emottagas ej. Adr. Lyckebo, Rönninge. Rikstel. R.ö 14. Före 7 maj Leksand, Riks 58. Ref.: Dr Abram Nilson, Dalahemmet, Leksand Fru Karl Malmén.

Den utmärkta mönstertidningen BARNGÅRDEROBEN
försäljes från och med april månad i följande tidningsaffärer i Stockholm:

Norrholm: Allm. Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg. Tidningskontoret, Norrlandsgatan 15. Iduns Exp., Mästersamuelsgatan 45. Fagerbergs Bokhandel, Tegnérsgatan 4. Tidningskontoret, Drottninggatan 65.	Kungsholmen: Tidningskontoret, Schélegatan 15. Pappershandeln, Handtverkargatan 23 C. Johannsons Papperst., Flemminggatan 61.	Östermalm: Billbergs Bokhandel, Storgatan 38. Tidningskontoret, Kommendörsgatan 21. Sibyllegatan 18. Humlegårdsgatan 9.	Vasastaden: Tidningskontoret, Odengatan 63. Upplandsgatan 33. Norrullsgatan 29.	Staden mellan broarne: Tidningskontoret, L.la Nygatan 14. Åboms Cigarraffär, Skeppsbron 46.
--	---	--	---	--

Gymnastikdirektörsexamen

afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar den 14 sept.
Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästarsamuelsgatan 70.

Med. Dr E. Kleens

ett-åriga kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 i. m. Nr 37 Mästarsamuelsgatan. 7 tr. upp. Prospekt begäres städse under adress Engelbrektskatan 43 B, 11.

Kurs i Massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MESSAGE- & GYMNASIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt.

Rysk Fräkenpomada,

fullt oskadligt, storartad effekt, kr. 4,50 + porto (diskret försändning) endast i

Franska Parfymmagasinet, Hoflev, 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

OATINE,

denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppfriklar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, friskska' engelska teinten. Akta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock: pris 1,50; 4-dubbelt inneh. 3. - Oatine-Snow: 1,50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nörding, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 68, Stockholm.

Majorskan Edmanns utsökta

Crème Idéale
och
Poudre Idéale

är af kunnare ansedd som mest elegant och mest förskönande.

FÖRNÄMSTA PARFYMNERIER.

Mot dålig sömn och hufvudvärk

rekommenderas örtkuddar (45x35 cm.), som till pris 4 kr. mot postförskott erhållas från Fru K. Beermann, Ståldalen.

Turkiska badet,

i Malmörsgbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållande af smärt figur och fin hy. Badet är angenämt, om man är flera i sällskap. Pris kr. 1:50.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hårmedel och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.

Pris pr fl. 2.50.
Erhålles hos alla 1sta klass Parfyeri-, Dro- och Coiffyrafärer.

Damer! Vårda Eder hud!

Genom att hvarje aften massera händer och ansikte med Skin-Food erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Säsong-Nyheterna i BARNKLÄDER

inkomma dagligen

Akt.-Bol. **M. BENDIX**, Stockholm,

HOFLEVERANTÖR

18 Regeringsgatan, 5 Sturegatan, 90 Drottninggatan.

Särskild afdelning för

Backfisch-konfektion

18 Regeringsgatan 18

Sändningar för benäget urval expedieras till ärade kunder samt till i landsorten kända personer. Vid rekvisition af varor till belopp af minst Kronor 25:— levereras desamma fraktfritt till rekvisitentens närmaste järnvägs- eller poststation.

Hälsobrunnen Hälsan, Hälsingborg,

1sta juni—1sta september.

Sofiakällan, landets rikaste koksaltkälla. Härliga hafsbad i Öresund, strandbad. Sjukgymnastik, massage. Modern elektrisk behandling ss. Vierzellenbad m. m. Lokal hetluftsbehandling. Radiumkur. Företrädesvis behandlas urinsyrediates, gikt, reumatism, mag- och tarmsjukdomar, kroniska slemhinnekatarer, skrofler, konvalescens.

Postadress: Bruonskontoret, Hälsingborg. Läkare: A. Björkman.
M. Nordentfels högre handarbetslärarinneseminarium o. kvinnliga yrkesskola Göteborg 3. Understödd af stat och kommun. Höstt. fr. 1:sta Sept. Af Kungl. Maj:t godkänd handarbetslärarinnekurs om 3 terminer med kompetens som medför rätt till högre lönetersberäkning. Fortsättningskurser om 1-3 term. för utbildning af yrkes-, seminarie- och hemsöjdlärlarinnor. Kurser för direktörer, tillskärerskor, sömmerskor. Kortare kurser för hemmet. 26 Juli—31 Aug. extra fortsättningskurs för lärarinnor i kv. slöjd. Ett flertal friplatser. Prospekt sändas.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommendörsgatan 32, 1 tr. STOCKHOLM Allm. Tel. Östern. 16 18.
Af Kungl. Maj:t godkänd, högre lärarinnekurs på 1½ eller 2 år. Enda tvååriga handarbetslärarinnekurs. Höre kursen har två valfria linjer med samma kompetens. På grund af statsanslag kan nedsättning af en del terminsafgifter beviljas. Ansökningar helst före 1sta Juni till nytt arbetsår, som börjar 1sta Sept. Prospekt sändes. Mottagningstid 12—1.

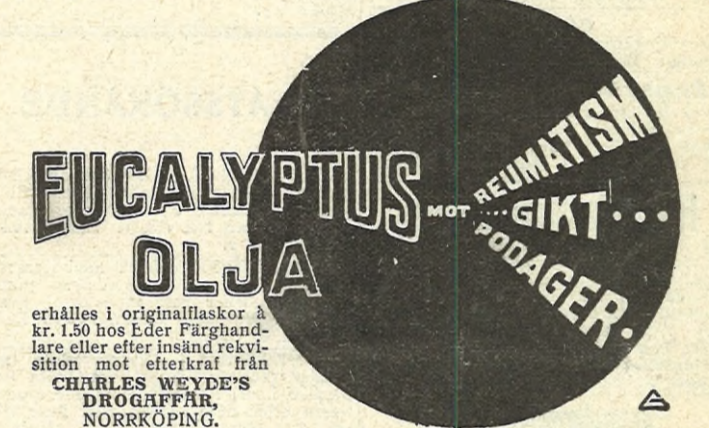
KARL H. NYMANS SPECIALAFFÄRER för DAMUTSTYRSLAR
17 Hamngatan 17
43 Drottninggatan
Välsorterad VÄPHADS-TRIKÅ-HVITVAVUAFÄR

Konservera ägg

med Garantol, bästa existerande äggkonserveringsmedel, tillförlitligt, renligt, enkelt och billigt. Anvisning gratis från Ivar H. Gehrsson, Kaptensg. 11, Malmö.

Hushållskurs
för bildade flickor i hem där ungdom finnes. Vacker natur. Undervisning i hushåll, handarbeten och linsöm. Begär prospekt med bifogadt porto. Adr. A. Bäckström, Husmodersskolan, Ljungby (Småland).

Fiskebäckskil
Restaurant Utsikten rekommenderas!
Vördsamt Anna Olsson.

Annonsera i Idun!

VIADOL-Tvålen, med största omsorg sammansatt af de finaste ingredienser, är en toalettvål af högsta kvalitet.

För platssökande och dem som önska tjänare är **Eskilstuna-Kuriren** förnämsta annonsorganet inom Norra Södermanland och Västra Västmanland. Alla öfriga annonsörer träffa äfven genom Eskilstuna-Kuriren den största publiken i dessa trakter. Fast upplaga 12,600 ex.

VINOLJA
Tvålar, Parfymer och Toalett-Artiklar.

Vid ett enda försök med **Vinolia Crème** visar sig genast dess läkande och svalkande egenskaper.

Vinolia Generalagentur: Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Dj.

Bästa 25-öres Tvål.

M. Zadig's **Grädd-Lanolin-Tvål**. Säljes öfverallt.

BRUNKEBERGSTEATERN
Alltid veckans bästa nyheter!

Du begagnar väl **Happachs Diamant-Tvål**, husmoderns bästa vän? Om ej, så försök den i dag och öfvertyga dig om, att den gör tvätten bländande hvit och arbetet till ett nöje. Kom ihåg, att då du föredrager vår **Svenska** tvättvål före den Engelska, du därigenom gagnar **Sverige** och skaffar arbetsförtjänst åt **Svenskar**.
HAPPACHS SÅPFABRIKS A.-B. Malmö & Stockholm

Utmärkta organ för annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Dagblad.
- Falkenberg:** Falkenbergs-Posten.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Helsingborg:** Öresundsposten.
- Hernösand:** Hernösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn:** Ansgariiposten.
- Landskrona:** Korrespondenten Landskrona Tidning.
- Linköping:** Östgöten.
- Luleå:** Norrbottenskuriren.
- Mora:** Mora Tidning.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Oskarshamn:** Oskarshamns-Posten.
- Söderhamn:** Söderhamns-Kuriren.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertelje:** Södertelje Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Visby:** Gotlandsposten.
- Örebro:** Norikes-Tidningen.
- Östersund:** Jämtlands Tidning.